

SEVEROVZHODNIK

GLASILO OBČINE ŠALOVCI | ŠTEVILKA 44 | DECEMBER 2024

IZ VSEBINE

AKTUALNO:
Naložbe v Občini Šalovci
stran 3

INTERVJU:
dr. Damjan Fujs: pri 29. letih v
svetu računalništva cenjeno ime
stran 16

PRAZNIČNO:
Božično-novoletne čestitke
stran 54

Drage občanke, spoštovani občani!

Leto je pri koncu in tu je nova številka našega občinskega glasila, ki prinaša pregled dela, uspehov in načrtov naše občine. Leto, ki je

za nami, je bilo polno izzivov, a tudi priložnosti, da z odgovornimi odločitvami in trdim delom nadaljujemo razvoj naše skupnosti. Ena naših ključnih prioritet ostaja vlaganje v javno infrastrukturo, saj verjamemo, da prav ta predstavlja temelj za dolgoročen napredek in boljše kakovost življenja vseh nas. V tem duhu smo v preteklem obdobju uspešno zaključili več projektov – od prenove cestnih in komunikacijskih omrežij do izboljšanja pogojev v naših šolah, vrtcih in drugih javnih objektih. Z vsakim dokončanim projektom potrjujemo svojo zavezanost ustvarjanju sodobne, trajnostne in povezane občine. Seveda pa razvoj ni samo fizičen. Naša občina so ljudje – vi, ki s svojim trudom, idejami in sodelovanjem soustvarjate to, kar smo in kar želimo postati. Skupaj si prizadevamo za odprto in povezano skupnost, kjer je prostor za vse generacije, za podjetniške ideje, kulturne dejavnosti in ohranjanje naše naravne dediščine. Zavedamo se, da vseh načrtovanih ciljev letos zaradi dolgotrajnih postopkov pridobivanja potrebne dokumentacije, finančnih sredstev in tudi vremenskih razmer v zadnjem obdobju nismo uspeli uresničiti, nadaljevali pa jih bomo takoj, ko bodo to vremenske razmere dopuščale. Zato pogled usmerjamo v prihodnost, kjer nas čakajo novi projekti in izzivi. V tem trenutku intenzivno pripravljamo projekte, nekateri so v zaključni fazi, za pridobivanje evropskih in državnih sredstev, saj želimo s pomočjo nepovratnih sredstev čim več investicij usmeriti v izboljšanje kakovosti bivanja v naši občini. Poudarek dajemo trajnostnim rešitvam, ki bodo v prihodnjih letih oblikovale našo skupnost. Zahvaljujem se vsem občankam in občanom za podporo in zaupanje. Vaša pobuda in sodelovanje nam dajeta moč in usmeritev za delo naprej. Bodimo ponosni na to, kar smo dosegli, in polni upanja za vse, kar še lahko dosežemo skupaj.

Drage občanke, spoštovani občani!

Prihaja novo leto, priložnost za nove ideje, čas za nove odločitve in nove uspehe. Trenutki sreče, lepe misli in doživetja naj vas pripeljejo do osebnega zadovoljstva in uspehov. Naj bodo vaše ideje ustvarjalne in odločitve modre. Želim vam, da preživite prijetne božično-novoletne praznike v krogu svojih najdražjih, družine. Polno topline ter vse dobro, mnogo sreče, veselja, zadovoljstva, predvsem pa zdravja in uspehov v letu 2025!

Ob praznovanju dneva samostojnosti in enotnosti vam iskreno čestitam in vam želim ponosno praznovanje.

župan Iztok Fartek

Spoštovane bralke in bralci Severovzhodnika!

Pred nami je nova številka občinskega glasila, v katerem lahko preberete, kaj se je dogajalo v Občini Šalovci v letu 2024. V glasilu boste lahko prebrali tudi, kaj vse so počela društva v letu 2024, objavljeni so tudi prispevki učencev in učiteljev šol in prispevkov naših najmlajših ter vzgojiteljic v vrtcih. Kot vsako leto pa vas na koncu glasila čaka tudi nagradna križanka. Bi pa v svojem uvodniku izpostavil dva prispevka, dve zgodbi, za katera menim, da sta zelo pomembno vplivala na našo skupnost, okolje v katerem živimo. Prvi prispevek, ki je tudi objavljen na naslednjih straneh glasila, je dogodek ob 140-letnici šolstva v Šalovcih. Visok jubilej, ki nas spominja na dolgoletno tradicijo izobraževanja, ki priča o mnogih generacijah učencev in učenek, ki so hodili oziroma smo hodili na OŠ Šalovci. Izobrazba je v vsakdanjem življenju zelo pomembna, šola kot taka pa ne samo, da izobražuje, ampak tudi vzgaja. Majhna šola na vasi, kot je naša, OŠ Šalovci, pa je zelo vključena tudi v družbeno življenje v naši Občini, kjer učenci in malčki marsikatero prireditev v občini popestrijo s svojimi točkami. Vloga šole in učitelja oziroma šolstva na sploh pa se je v teh 140 letih zelo spremenila. Nekoč je učitelj predstavljal popolno avtoriteto, kjer so ga upoštevali vsi in so ga otroci ter starši spoštovali. V današnjem času, v času krize vrednot, pa žal zaupanje v poklic učitelja upada, to pa je tudi izraz družbe, v kateri živimo. Vprašanje, ki si ga ob tem postavljam in je povsem legitimno je, kakšno bo šolstvo v občini Šalovci in na Slovenskem čez 100, 140 let? Druga zgodba, ki jo izpostavljam, pa je zaključek uspešne akcije Gasilske zveze Šalovci, kjer smo gasilci zbirali stare odpadne pločevinke in izkupiček od prodaje le-teh namenili pomoči potrebnim bolnim otrokom. Po treh letih je bilo zbranih neverjetnih 11.000 evrov, ki so bili predani družinam otrok s težkimi boleznimi, ki potrebujejo dodatne terapije za izboljšanje zdravstvenega stanja. Takšne zgodbe nas opominjajo, kako veliko lahko dosežemo, ko združimo moči in nas vabijo, da tudi v tem prazničnem času, ko prihaja čas obdarovanja, premislimo, kako lahko del denarja, namenjenega za draga darila, usmerimo pomoči potrebnim, kjer je vsak evro dobrodošel. Mnogi si dragih daril ne morejo privoščiti, prav tako pa si jih marsikdo niti ne želi, ampak si želi samo eno, da bi ozdravel, da bi bil srečen, da bi bil sit oziroma, da bi se končala vojna in bi lahko živel v miru. Bodimo gradniki boljše skupnosti za vse.

Na koncu vam vsem bralkam in bralcem Severovzhodnika želim mirne in vesele božično-novoletne praznike, da jih boste preživeli v krogu vaših najdražjih ter srečno, uspešno in zdravlja polno novo leto 2025!

Uroš Gašpar, član uredniškega odbora

Naložbe v Občini Šalovci

V Občini Šalovci je bilo v letu 2024 izvedenih več naložb, ki imajo velik pomen za nadaljnji razvoj občine, nekateri projekti so v teku, nekateri pa še v postopku priprave dokumentacije. V letošnjem letu je bilo izvedenih tudi več investicij manjših vrednosti. Naložbe, izvedene v prvi polovici leta, smo vam predstavili v prejšnji številki občinskega glasila, v nadaljevanju pa so predstavljena najpomembnejša dela in naložbe druge polovice leta.

Eko plastkom v Šalovcih odprl nove poslovne prostore

V ekonomsko-poslovni coni v Šalovcih je ptujsko podjetje Eko plastkom, ki ponuja celovite storitve sortiranja in predelave odpadnih nagrobnih sveč, avgusta tudi uradno odprlo nove poslovne prostore. Gre za prvi proizvodni obrat v tej coni, ki jo je občina zgradila s pomočjo državnih sredstev. Nov industrijski obrat, v katerem so zaposlitev dobili občani šalovske občine, je opremljen s tehnologijo, ki omogoča učinkovito ločevanje materialov in njihovo ponovno uporabo. Pričakovati je, da bo na letni ravni v obratu predelanih približno dva tisoč ton odpadnih sveč iz celotne Slovenije. Kot je ob odprtju poudaril direktor Eko plastkoma Sebastjan Kolednik, so se za odprtje obrata v Pomurju oziroma v Šalovcih odločili zaradi dobre lokacije in poslovne cone, celotna investicija pa je stala približno milijon evrov. Trak ob uradnem odprtju sta prerezala Kolednik in župan Občine Šalovci Iztok Fartek.

Besedilo in foto: Damjana Nemeš

Gradnja novega mostu v Šalovcih

Od konca avgusta poteka gradnja novega mostu čez Veliko Krko na državni cesti R1-232/1314 v Šalovcih. Po končanih pripravljalnih delih se nadaljujejo dela za gradnjo novega mostu. Dela izvaja podjetje UB Projekt iz Kaplje vasi. Promet je v času del preusmerjen počasni obvozni poti in pontonskem

mostu. Promet poteka izmenično enosmerno in je urejen s semaforji. Zapora državne ceste bo predvidoma do konca marca 2025. Naložbo krije Direkcija RS za infrastrukturo.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

Začetek urejanja poslovne cone Zeleni center Šalovci

V Šalovcih so se začela dela v okviru urejanja Poslovne cone Zeleni center Šalovci. Ta se nahaja poleg bencinske črpalke.

Na tem območju je načrtovana umestitev trgovsko-poslovnega objekta z manjšim gostinskim lokalom in parkirišči. Občina je v preteklosti kupila zemljišče za celotno območje in izdelala občinski podroben prostorski načrt, zdaj pa se na območju cone izvedla zemeljska dela in rušitev starega objekta. Dela je izvedlo podjetje Zidarstvo Maučec iz Gančan.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

Začela se je izgradnja Športnega centra Šalovci

Po podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem – Zidarstvo Maučec iz Gančan, so se začela dela izgradnje Športnega centra Šalovci. Občina bo v okviru projekta zgradila dodatne športne površine na območju obstoječega športnega centra, ki bodo namenjene vsem generacijam. Načrtuje se izgradnja igrišča za mali nogomet, tenis in petanko, zunanjih fitnes naprav ter otroškega igrišča. Zgrajen bo tudi manjši večnamenski objekt – nadstrešnica, uredilo pa se bo tudi parkirišče. Sredstva za izgradnjo bo poleg občinskega proračuna zagotovilo tudi Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport. Občina Šalovci je bila namreč uspešna na razpisu za sofinanciranje investicij v športno infrastrukturo za leto 2024. Za projekt Športni center Šalovci bo občina prejela 100.000 evrov sofinancerskih sredstev, ostala sredstva bo zagotovila iz proračuna.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

V Občini Šalovci se gradi omrežje RUNE

Z izgradnjo omrežja bo omogočen boljši in hitrejši dostop do internetne povezave. Poteka namreč gradnja ultrahitrega širokopasovnega optičnega omrežja RUNE v Markovcih, Čepincih in Domanjševcih.

Projekt RUNE, ki ga v Sloveniji vodi podjetje RUNE Enia d.o.o., je zasebna investicija, ki jo financira zasebni sklad CEBF – Connecting Europe Broadband Fund. Namen projekta je zagotoviti optično infrastrukturo prebivalcem podeželskih območij in jim s tem omogočiti dostop do internetne povezave z visoko hitrostjo. V projekt je vključena tudi Občina Šalovci, ki je del projekta, ki vključuje še druge pomurske občine – Cankova, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci in Tišina. Uporabnikom v omenjenih občinah optične signale zagotavlja vozlišče, ki stoji v Mačkovcih v Občini Puconci. V Občini Šalovci je gradnja omrežja stekla avgusta. Da dela telejo hitreje, skoraj istočasno poteka tako gradnja omrežja med naselji (t.i. primarno omrežje) kot tudi omrežja do uporabnikov in uporabniških priključkov (t.i. sekundarno omrežje). Dostop do internetne povezave z visoko hitrostjo sicer prinaša številne prednosti – od stabilne in zanesljive internetne povezave, neobčutljivosti na zunanje vplive, hitrega prenosa podatkov, do več povezanih

naprav in igranja iger brez motenj. Poudariti je potrebno, da je optično omrežje RUNE odprto širokopasovno omrežje OŠO, uporabnikom pa omogoča izbiro med operaterji internetnih storitev Telekom Slovenije, A1, Telemach, T2 ter Mega Tel. Za več informacij o projektu RUNE in naročilu priključka se lahko obrnete na Center za pomoč uporabnikom. Ta je na voljo vsak delovni dan med 8.00 in 12.00 na telefonski številki +386 (1) 235 15 30 ali na e-naslovu rune-si@ruralnetwork.eu. Vse informacije so na voljo tudi na spletni strani www.rural-network.eu.

*Besedilo: RUNE Slovenija
Fotografije: RUNE Slovenija, arhiv ZTŠK*

Obnova odseka regionalne ceste v Šalovcih – 2. fazi

Izvedla so se vzdrževalna dela na regionalni cesti R1232-1314 Hodoš-Petrovci. Potem, ko je bila končana obnova odseka med pokopališčem in poslovno cono v Šalovcih, je izvajalec del – Podjetje Pomgrad izvedlo dela še na odseku med Socialno kmetijo Korenika in pokopališčem. V sklopu del je bil odstranjen stari asfalt, cesto pa so na novo asfaltirali. Obnovo obeh odsekov je financirala Direkcija RS za infrastrukturo.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

Rekonstrukcija ceste ob pokopališču v Markovcih

Občina Šalovci je v okviru urejanja občinskih cest v skladu s proračunom za leto 2024 sanirala cesto JP 620 411 – Markovci Vreje ob pokopališču. V okviru vzdrževalnih del smo sani-

rali tudi določene druge krajše odseke cest v občini, in sicer v Budincih in v Dolencih.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

Urejanje javne infrastrukture v romskem naselju Mali Šalovci

Potem, ko je Občina Šalovci lani uredila ceste do romskega naselja Mali Šalovci, za kar je prejela tudi sredstva na javnem razpisu Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj Republike Slovenije, ki je namenilo sredstva za sofinanciranje projektov osnovne komunalne infrastrukture v romskih naseljih v letih 2023 in 2024, zdaj nadaljuje z urejanjem javne infrastrukture v omenjenem romskem naselju. Med drugim je bila postavljena tudi ulična razsvetljava.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

V Šalovcih in Markovcih nov sistem e-polnilnic

Občina Šalovci je s podjetjem Mega d. o. o., ki zagotavlja sodobne rešitve na področju električne mobilnosti pod blagovno znamko MegaTel, sklenila naročniško pogodbo o zagotavljanju storitev pametnega polnjenja in se tako vključila v njihovo mrežo več kot četrto milijona lastnih in partnerskih polnilnic vključno s Slovenijo, Avstrijo, Italijo, Madžarsko in Hrvaško. V okviru dogovora je podjetje Megatel že obstoječi polnilnici v središču Šalovec in pri TNC Peterloug v Markovcih, ki sta

v Sloveniji, ki doživi srčni zastoj, pravočasno prejme pomoč z defibrilatorjem. V društvu verjamejo, da lahko z zadostnim številom javnosti dostopnih naprav AED, ki so ustrezno razporejene po državi, preprečimo veliko smrti, ki so posledica srčnega zastoja. Njihov cilj je jasen – omogočiti, da ima vsak Slovenec dostop do naprave AED in možnost njene uporabe v manj kot 3 minutah. Idealno bi bilo, da bi bil vsak prebivalec v radiju 125 metrov od najbližjega defibrilatorja. Več o društvu AED in njihovi dejavnosti si lahko preberete na www.drustvo-aed.si. Z namestitvijo AED naprave pri vaško-gasilskem domu v Budincih imajo zdaj vse vasi v Občini Šalovci javno dostopne defibrilatorje. Njihova uporaba je enostavna, naprava pa vas skozi postopek vodi z glasovnimi navodili.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

bili dotrajani, zamenjali z najmodernejšima 2x22 kW AC polnilnicama, ki omogočata javno pametno polnjenje električnih vozil eMobilnost. Storitev polnjenja je omogočena z aplikacijo Mega Mobility, ki si jo lahko prenesete iz spletnih trgovin (Apple Store, Google Store ...). Z vsebovanim interaktivnim zemljevidom boste pridobili informacije o najbližji polnilnici, vključno s številom priključkov, močjo, zasedenostjo in transparentnimi cenami. Polnjenje lahko enostavno aktivirate prek aplikacije ali RFID kartice, plačate pa z vašo najljubšo plačilno kartico. V sklopu storitev eMobilnost je uporabnikom na voljo tehnična podpora, ki je v primeru sistemskih težav dosegljiva vsak dan 24/7 na telefonski številki 03 777 77 77 ali na e-poštnem naslovu emobility@megatel.si.

Besedilo in foto: Mihaela Kalamar

Nova AED naprava pri Vaško-gasilskem domu v Budincih

Občina Šalovci je pridobila sofinancerska sredstva za nakup naprave AED in pripadajoče omarice. Nepovratna sredstva v višini 2.400,00 evrov je prispevalo Društvo za srčno-žilne bolezni AED iz sklada SLOSAFE. Poslanstvo Društva AED je preprosto, a izjemno pomembno: zagotoviti, da vsakdo

Participativni proračun Občine Šalovci

Občina Šalovci je julija razpisala sredstva v okviru participativnega proračuna, s katerim imajo občanke in občani priložnost in možnost predlagati nekaj, za kar želijo, da bi se v naši občini uresničilo. Občanke in občani so se lahko aktivno vključili s konkretnimi predlogi, ki prispevajo k razvoju, prijetnemu počutju, preživljanju prostega časa ali izgledu kraja. V proračunu Občine Šalovci za leto 2024 je za participativni proračun namenjenih 18.000,00 evrov. Posamezni predlagani projekt je lahko bil finančno ovrednoten do 3.000 evrov z DDV. Komisija je pregledala prispele vloge in kot ustrezne izbrala naslednje predloge:

Budinci: Prenova kuhinje v vaško-gasilskem domu – 2. FAZA ter zamenjava vratnih kril na obstoječem podboju

Projekt predlog predvideva dokončanje prenove kuhinje v vaško-gasilskem domu v Budincih (prebarvati zidove, zmontirati leseni del elementov za kuhinjo, namestiti vtičnice, ki so bile v 1. fazi prenove odstranjene in doslej še niso bile ponovno nameščene).

Dolenci: Nadstrešek nad petanko

Nadstrešek nad baliniščem v Dolencih na igrišču ŠD Dolenci. V poletnih mesecih bo nadstrešek ščitil pred sončnimi žarki, v slabšem vremenu pa proti dežju. S tem bi izboljšali in povečali obseg druženj na igrišču v Dolencih.

Dolenci: Urbana oprema na glavnem pokopališču v Dolencih

Na glavnem pokopališču v Dolencih postavitev treh klopc brez naslona, zraven med klopmi ali v njihovi bližini pa zasaditev 3-4 okrasnih dreves, ki bodo dajala senco. S postavitvijo urbane opreme bi krajanom, še posebej starejšim, nudili da se usedejo, saj v času pogreba težko stojijo, še posebej v vročih poletnih mesecih.

Markovci: Montaža gasilskih garderobnih omaric

Obnovo orodjarne PGD Markovci v Prekmurju namenjamo nabavi in postavitvi gasilskih garderobnih omaric za potrebe gasilske enote PGD Markovci v Prekmurju. S tem bi naši gasilci imeli svoje zaščitne obleke urejene v garderobnih omaricah na eni lokaciji, kar sedaj ni bilo izvedljivo, saj so obleke imeli v

gasilskem domu, kjer pa seveda prostor ni namenjen temu. Vsekakor je pozitiven rezultat tudi tega, da bi odzivni čas bil hitrejši kot do zdaj, ko so občani morali dlje čakati na pomoč gasilcev.

Šalovci: Električna polnilnica za kolesa v Šalovcih

Pri novem Centru Volčin v Šalovcih postavitev e-polnilnice za kolesa. Center Volčin je poleg promocije in pospeševanja turizma namenjen tudi kolesarjem, saj so prostori namenjeni za tuširanje in hrambo koles. S pridobitvijo bomo povečali turistično privlačnost naših krajev. Električna polnilnica za kolesa bo za Center Volčin pomenila še večji obisk kolesarjev.

Besedilo in fotografija: Mihaela Kalamar

Investicijski zajtrk v Šalovcih

V Razvojnem centru Murska Sobota so v okviru prizadevanj za spodbujanje razvoja gospodarstva v obmejnih problemskih območjih pripravili Investicijski zajtrk, ki ga je gostila Občina Šalovci. Dogodek je bil namenjen občinam in javnim zavodom, ki delujejo na tem področju. V zadnjih letih je v regiji nastalo več poslovnih in industrijskih con, poleg tega pa občine ponujajo številne druge investicijske priložnosti na področju turizma, okolja in energije, ki so privlačne za potencialne vlagatelje. Na dogodku so razpravljali o pomenu teh investicij za lokalne skupnosti ter o najučinkovitejših pristopih k njihovi promociji, s posebnim poudarkom na tem, kako občine lahko izboljšajo svojo pripravljenost na prihod investitorjev ter aktivno pritegnejo nove vlagatelje. Prav tako so v sodelo-

vanju z Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj predstavili Program razvojnih spodbud za obmejna problemska območja v obdobju 2022–2025, s poudarkom na ključnih ukrepih in razpisih za leti 2024 in 2025. Iskanje potencialnih investitorjev je namreč tesno povezano z različnimi spodbudami, ki jih le ti lahko prejmejo. Spodbude je predstavil namestnik direktorja Direktorata za regionalni razvoj Robert Drobnič. Tjaša Perkovič, vodja sektorja za finančne spodbude na Slovenskem regionalnem razvojnem skladu pa je predstavila njihove produkte, ki so primerni za občine.

Besedilo in fotografija: Mihaela Kalamar

Obnova Domajševske domačije

S pomočjo Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj so potekala obnovitvena dela na Domanjševski domačiji / A Kohéziós és regionális fejlesztési minisztérium segítségével restaurálási munkálatokat végeztünk a Domankosfai portán.

MLIN - MALOM

Aktualne dogodke, razpise in objave spremljajte tudi na www.salovci.si

Ob 20. občinskem prazniku nagradili gasilce, nekdanjega ravnatelja in poslanca

Občina Šalovci zaznamuje svoj praznik 11. avgusta v spomin na leto 1999, ko je bil v teh krajih najbolj viden popoln sončev mrk. Vsako leto pripravijo okrog tega datuma številne dogodke, osrednji je slovesnost s podelitvijo občinskih priznanj. Ta je tudi letos potekala v ekonomsko-poslovni coni v Šalovcih, kjer je občane in druge goste uvodoma nagovoril župan Iztok Fartek ter se v svoje nagovoru spomnil vseh dosežkov iz preteklega leta. Slavnostni govornik na slovesnosti, ki so jo s kulturnim programom popestrili otroci iz Vrtca Šalovci, učenci Osnovne šole Šalovci, člani Kulturno-umetniškega društva Šalovci ter vokalna skupina Aeternum, je bil poslanec državnega zbora Jožef Horvat. V svojem nagovoru je izpostavil, da je občina najožja domovina vseh. Po slavnostnih nagovorih je sledila podelitev občinskih priznanj in plaket. Priznanje občine je prejelo Prostovoljno gasilsko društvo Čepinci za 90 let delovanja na področju gasilstva, plaketi občine pa Prostovoljno gasilsko društvo Šalovci za 100 let delovanja na področju gasilstva in nekdanji ravnatelj šalovske šole Jožef

Čerpnjak za dolgoletno razvojno delovanje na pedagoškem in organizacijskem področju vzgoje in izobraževanja. Podeljeni sta bili še priznanji župana, prejeli sta ju Suzana Balek za dolgoletno vodenje Kulturno-umetniškega društva Šalovci in poslanec Jožef Horvat za tvorno sodelovanje in podporo občini na področju kmetijstva in pri izgradnji javne infrastrukture na območju občine.

Besedilo: Damjana Nemeš

Foto: Jure Kljajič

Akademija ob 25-letnici OZVVS Murska Sobota

V petek, dne 6. 9. 2024 je ob 18. uri v Gledališču Park potekala svečana Akademija ob 25-letnici Območnega združenja Veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota. Zbrane je najprej nagovoril Ivan Smodiš, predsednik O ZVVS Murska Sobota, Ladislav Lipič, predsednik zveze Veteranov vojne za Slovenijo in Timi Gomboc, podžupan Mestne občine Murska Sobota.

Na slovesnosti so podelili zahvalne listine občinam, šolam, podjetjem, domoljubnim in veteranskim organizacijam ter ustanovam, ki so pomembno vplivale na razvoj združenja. Podeljenih je bilo nekaj čez 80 listin, kar dokazuje, kako zelo je delovanje združenja vpeto v lokalno okolje. Iz občine Šalovci so bili prejemniki: Občina Šalovci, OŠ Šalovci, PGD Čepinci in Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci. Dogodek se je zaključil s koncertom orkestra Slovenske vojske. Več na spletni strani O ZVVS Murska Sobota www.murskasobota.zvvs.si.

Besedilo: Janez Kološa

Fotografije: Jure Zauneker

Evropski teden mobilnosti 2024 v Občini Šalovci

Občina Šalovci se je že 6. leto zapored pridružila Evropskemu tednu mobilnosti, pripravili pa smo številne aktivnosti.

Evropski teden mobilnosti, ki je potekal med 16. in 22. septembrom pod sloganom Udoben javni prostor – za vse, smo odprli z Dnevom gibanja za vse generacije. Obiskovalcem je bila na voljo popravilnica koles in predstavitev različnih koles in testne vožnje. Kljub slabšemu vremenu smo na prireditvenem prostoru Volčin postavili tudi kolesarski poligon. Sodelavci Centra za krepitev zdravja Murska Sobota so izvajali meritve dejavnikov tveganja in imeli delavnice

gibanja. Sodelavci NIJZ so z napihljivim modelom debelega črevesa promovirali presejalni program SVIT, ozaveščali pa

so tudi o drugih presejalnih programih. Izvajali smo testne vožnje z električnim avtomobilom in promovirali program Prevozi na klic. Policija je promovirala svoje delo in varnost v prometu za vse generacije. Za obiskovalce smo imeli zdrave prigrizke in napitke ter promocijski material ETM24.

V torek, 17. 9. 2024 smo nadaljevali z aktivnostmi ob Evropskem tednu mobilnosti. Na Osnovni šoli Šalovci so

policisti PP Gornji Petrovci pripravili predstavitev dela policije in varnosti v prometu, sodelavke NIJZ, OO Murska Sobota pa so učence pritegnile z zanimivo igro.

Aktivnosti ob Evropskem tednu mobilnosti smo tudi letos izvedli na Podružnični osnovni šoli v Domanjševcih. Policisti PP Gornji Petrovci so pripravili predstavitev dela policije in varnosti v prometu, sodelavke NIJZ, OO Murska

Sobota pa so z učenci izvedle zanimivo igro ob kateri smo se razgibali.

Tretji dan dogajanja je bil pri Turistično-nastanitvenem centru Peterloug v Markovcih, kjer smo pripravili brezplačno popravilnico koles za občanke in občane, predstavili pa smo tudi novo električno polnilnico za kolesa, ki smo jo kupili kot trajno sredstvo v okviru projekta ETM24, in predstavili njeno delovanje.

V Evropskem tednu mobilnosti smo namenili pozornost tudi mobilnosti starejših. Z vlakom smo se peljali iz Šalovec na Hodoš in starejšim najprej v Centru Volčin predstavili postopek nakupa vozovnice ter vozne rede vlakov.

Predstavili smo tudi postopek pridobitve kartice za brezplačne prevoze za starejše. Na Hodošu smo imeli še pohod in druženje ob kavi, nato pa smo se vrnili v Šalovce.

Ena od aktivnosti je bil tudi posvet Prevozi na klic. Organizirali smo ga v Centru Volčin, na posvetu pa smo predstavili naš že 6 let trajajoč uspešen projekt, v okviru katerega nudimo brezplačne prevoze starejšim in drugim ranljivim skupinam. Udeleženci so se strinjali, da je storitev zelo dobrodošla za naše občanke in občane ter ima multiplikativne učinke, saj starejšim ne nudimo samo prevoza do osnovnih storitev, temveč smo jim tudi v pomoč in oporo v njihovi osamljenosti. Po predstavitvi programa Prevozi na klic smo prisluhnili tudi izkušnjam prostovolj in izvajalcev programa, ki so izpostavili predvsem te vsestranske učinke programa. Ugotavljamo namreč, da so linije javnega prevoza v občini zelo okrnjene in jih starejši zato pogosto ne uporabljajo. Z nami so svojo izkušnjo delili tudi uporabniki, ki so zelo hvaležni, da jim je v občini omogočena ta storitev.

Ena od pomembnih aktivnosti v Evropskem tednu mobilnosti 2024 je tudi trajnostni prihod zaposlenih na občini na delo. V Občini Šalovci smo se zato odločili, da v mesecu septembru, v katerem poteka Evropski teden mobilnosti, spodbudimo zaposlene, da se odločijo in pridejo na delo bodisi s kolesom bodisi peš ali pa uporabijo javni prevoz.

Ker je Občina Šalovci oddaljena, mreža javnih prevozov pa je zelo omejena, se zavedamo, da vsi zaposleni ne morejo sodelovati v akciji. Zaradi teh omejitev smo si zadali cilj, da nagovorimo tiste zaposlene, ki imajo to možnost, da sodelujejo v aktivnosti. Na pobudo so se odzvali župan in tri sodelavke. Župan in dve sodelavki so se zaradi bližine delovnega mesta od doma odločili, da prihajajo v septembru v službo s kolesom, ena sodelavka pa je prihajala v službo z vlakom iz Murske Sobotice.

Več informacij o Evropskem tednu mobilnosti je dostopnih na:

#trajnostnamobilnost
#evropskitedenmobilnosti
#samo1planet
#care4climate
#sptm

Besedilo in fotografija: Mihaela Kalamar

Otroci za varnost v prometu 2024

Otroci Vrtca Šalovci so sodelovali v akciji Otroci za varnost v prometu, ki jo tradicionalno izvaja NIJZ v sodelovanju s policijo. Z akcijo so v času martinovanj opozorili voznike, naj ne uživajo alkohola, če sedejo za volan. Akcija sta se udeležila tudi župan Občine Šalovci Iztok Fartek in podžupan Jožef Črnko. Z Nacionalnega inštituta za javno zdravje želijo že tradicionalno preko sporočil otrok okrepiti zavedanje družbe, da je varen udeleženec v prometu, naj bo to voznik motornega vozila, kolesar ali pešec, samo trezen udeleženec, to je brez prisotnosti alkohola ali drugih psihoaktivnih snovi. Slovenija spada med t.i. mokre kulture, kjer so alkoholne pijače pogosto sestavni del praznovanj in pomembnih življenjskih dogodkov, kjer se odnos do pitja alkohola prenaša iz roda v rod, do pitja alkohola pa smo nekritični ali ga celo spodbujamo, vse dokler se ne razvije odvisnost od alkohola. Da je pitje alkohola v naši družbi res prisotno, potrjuje podatek o porabi čistega al-

kohola na prebivalca ter izsledki raziskav o razširjenosti pitja alkohola med prebivalci. V letu 2023 je registrirana poraba čistega alkohola na prebivalca, starega 15 let in več, znašala 9,7 litrov (v količinah popitih alkoholnih pijač je to dobrih 30 litrov vina in dobrih 74 litrov piva in še skoraj 3 litre žganih pijač), h katerim bi lahko dodali še vsaj en liter neregistrirane porabe.

Besedilo: Mihaela Kalamar
Fotografije: arhiv Vrtca Šalovci

Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci: »Za letom, ki se poslavlja, se oziramo z zadovoljstvom«

Konec leta nam narekuje, da se ozremo po opravljenem delu in vidimo, na katerih področjih smo bili uspešni in kaj lahko še izboljšamo. V Zavodu za turizem, šport in kulturo Šalovci smo se to leto trudili privabiti čim več turistov v naš turistično-nastanitveni center Peterloug v Markovcih. Čez leto smo gostili veliko različnih skupin. Večji del so bile to šolske skupine in študenti v okviru izmenjave Erasmus+.

Mladi se imajo pri nas zelo lepo, saj jim Peterloug nudi možnost druženja in raziskovanja.

Tudi letos smo v Peterloug izvedli dva počitniška tabora, in sicer v poletnem času in v času krompirjevih počitnic. Oba ta bila zelo obiskana, saj otroci lahko ob igri in druženju ter ustvarjanju preživijo prijeten čas v neokrnjeni naravi.

V letu 2024 smo bili v sodelovanju z Občino Šalovci uspešni tudi pri pridobivanju sredstev. Tako smo v okviru razpisa za izvedbo Evropskega tedna mobilnosti dobili sredstva za postavitev električne polnilnice za kolesa, ki stoji pri Peterloug. Nova pridobitev služi kolesarjem, ki uporabljajo električna kolesa, kar je dodatna ponudba za naše goste.

Zavod za turizem, šport in kulturo Šalovci je bil uspešen tudi na razpisu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za spodbujanje uvajanja mednarodnih okoljskih in trajnostnih znakov za ponudnike v gostinstvu in turizmu. Na razpisu smo dobili 3.500,00 evrov nepovratnih sredstev za uvedbo okoljskega znaka Eko marjetica. Znak odlikuje proizvode oziroma storitve, ki izpolnjujejo visoke okoljske standarde ter visoka merila glede uporabnosti. Pridobljen znak bo v prihodnje tudi podlaga za Občino Šalovci, da se bo lahko potegovala za zeleno destinacijo oziroma bo lahko pristopila v zeleno shemo slovenskega turizma Slovenia green.

Skrbeli pa smo tudi za organizacijo dogodkov, saj smo vsak mesec imeli kakšno prireditev. Med večjimi naj omenim proslavo ob kulturnem prazniku pa materinskem dnevu, organizirali smo veliko prireditev ob občinskem prazniku ter Evropskem tednu mobilnosti ter vrsto drugih manjših dogodkov

v sodelovanju z društvi v občini. Izpostaviti velja, da smo letos začeli sodelovati z Večgeneracijskim centrom Štoklja, ki deluje na Socialni kmetiji Korenika, tako da vsak mesec potekata dve delavnici tudi v Peterloug.

Če sklenem, smo zadovoljni z letom, ki se poslavlja, saj ocenjujemo, da smo bili kos vsem izzivom, ki smo jih uspešno zastavili kot priložnosti, da se razvijamo in delamo dobro za razvoj naše skupnosti.

Besedilo in fotografija: Mihaela Kalamar

2. festival A Bisale Mazl – Košček sreče – Egy kis mázli

V soboto, 31. avgusta je v Občini Šalovci bil 2. festival judovske kulture, s katerim obujamo spomine na judovske družine, ki so nekoč živele na območju Občine Šalovci in Prekmurja. Organizatorja dogodka sta bila Katja Fras in Boris Čibej Fras. Letos smo se posvetili fotografskemu opusu Julija Gyule Schönauerja (1894-1944) in njegovemu zgodovinskemu pomenu. Dogodek se je začel s prireditvijo ob tlakovcih spomina pred občinsko stavbo v Šalovcih. V popoldanskem programu sta na okrogli mizi, ki jo je vodil televizijski novinar Igor E. Bergant, prekmurski pisatelj Dušan Šarotar in Mark Krenn predstavila življenje in delo fotografa Schönauerja, pisatelj Šarotar pa nam je pripovedoval o tem, kako je življenje družine svojega dedka Franja Schwarzja opisal v svojih literarnih delih. Srečanje se je v večernih urah nadaljevalo na Domanjševski domačiji z nastopom otrok iz vrtca in Podružnične osnovne šole Domanjševci, nato pa je nastopila še vzhajajoča glasbena zvezda Isabel Frey z Dunaja, ki ne slovi samo kot izvrstna glasbenica in interpretka

pesmi v jeziku jidiš, temveč tudi kot mirovna aktivistka. Večer je sklenil uveljavljen orkester Styrian Klezmore, pod vodstvom klarinetista Moritza Weiša iz Gradca. Občinstvu so se predstavili s klezmer, romsko in glasbo drugih etničnih skupnosti širšega prostora srednje in južne Evrope.

Besedilo: Mihaela Kalamar
Fotografije: ZTŠK Šalovci in Sven Temlin

Piknik »pajdašof« ali povezovanje kot generacijska kultura

Prevečkrat slišana ali prebrana floskula se glasi, da smo ljudje družbena bitja, zato večini človeška skupnost ustreza – otroci in mladostniki v njej razvijajo identiteto, odrasli ter starostniki pa zaznavamo pozitivne učinke v kakovosti življenja: smeh, ki ga izzove druženje, je pol zdravja, če smo zdravi, smo zadovoljni ... Preprosta življenjska enačba. V Budincih se zavedamo, da nas maloštevilna zastopanost domačinov ne sme omejevati in da lahko z medsebojnim sodelovanjem dosežemo marsikaj: nihče ne ve vsega, skupaj pa vemo in zmoremo veliko. V tem duhu se je 14. septembra 2024 v vaško-gasilskem domu vnovič odvijal piknik »pajdašof«. Pisala so se leta, ko so bila

naša druženja tedenska stalnica, z leti so nas, mlade, raznoliki razlogi ponesli v različne slovenske kraje, a se ne glede na neobvladljiv življenjski tempo, predvsem zaradi srčne toplote in potrebe po druženju, radi vračamo domov – kot lastovke v svoja gnezda, kjer nas pričakajo naši sokrajani. Kako lepo je videti, da še vedno živi staroslovenski pregovor »V slogi je

moč«, da se ljudje še zmerom znano poveseliti, brez vaje ure in ure igrati nepojmljivo število pesmi ter peti in plesati, se pogovarjati – brez hitenja, misli, kaj vse je še treba danes postoriti, in tehnologije v rokah, ob tem pa se spomniti svojih korenin, preminulih soustvarjalcev vaškega utripa ter zaznati resničen pomen Šifrerjeve pesmi »Za prijatelje«.

Besedilo: Martina Slankovič
Fotografiji: Suzana Škodnik

V Šalovcih potekal jubilejni Kapüstni den

Turistično društvo Dišeči volčin je v sodelovanju z Občino Šalovci in krajanji Šalovec pripravilo že tradicionalno kulinarčno prireditev Kapüstni den. Prireditev je bila tretje leto zapored organizirana v poslovni coni v Šalovcih, kot običajno pa je osem ekip tekmovalo v kuhanju segedina. Po mnenju strokovne komisije, ki so jo sestavljali predsednik Herman Ostrič, Marjana Fodor in Lajos Pilisi, je najboljšo jed skuhalo ekipa iz vasi Čepinci, drugo mesto so osvojili člani ekipe iz Budincev, tretje mesto pa članice Kulturno-turističnega društva Vidra iz Peskovec. Poleg tekmovalnega dela je potekala razstava jedi iz zelja in drugih dobrot, ki so bile na pokušnjo obiskovalcem od blizu in daleč. Kot veleva tradicija, so tudi letos na prireditvi izbrali najboljšo zeljno maskoto, kot najbolj ustvarjalni so se letos izkazali člani ekipe iz Markovec. Kulinarčno prireditev je spremljal tudi kulturni program. V njem je nastopil porabski trio, predstavili so se "künštni" Preleki, obiskovalci pa so si lahko ogledali tudi, kako so nekoč "ribali in klačili" zelje, za kar so poskrbeli člani Kulturno-umetniškega društva Budinci.

Besedilo in fotografija: Damjana Nemeš

Izlet Madžarske narodne samoupravne skupnosti Občine Šalovci

ŽIVALSKI VRT VESPREM – VESZPRÉMI ÁLLATKERT
GRAD BORY – BORY VÁR
UTRINKI Z IZLETA – EMLÉKEK A KIRÁNDULÁSRA

Damjan Fujs, doktor znanosti iz Markovcev

Ob iskanju pravega sogovornika za praznično številko Severovzhodnika mi je bilo tokrat zelo prizanešeno. Namreč: če imaš v občini svežega doktorja znanosti, je samo po sebi umevno, da je to oseba, ki si jo iskal. In z vsem ponosom lahko povemo, da od letošnje pomladi tudi v naši lokalni skupnosti imamo soobčana s takim nazivom. Osmega marca 2024 je namreč uspešni doktorski zagovor opravil Damjan Fujs, ki prihaja iz Markovcev 1. Naslov naloge, iz katere je dobil visoki strokovni naziv, se je glasila: "Prilaganje z varnostjo povezanih zahtev za programsko opremo in usposabljanje uporabnikov na podlagi njihove kategorizacije".

dr. Fujs je trenutno zaposlen na fakulteti za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani, kjer dela kot asistent. Ob svoji glavni dejavnosti, pomoči pri izobraževalnem procesu študentov je vključen še v številne druge dejavnosti. Tako je član Laboratorija za informatiko, raziskovalno deluje na področjih informacijske varnosti, inženirstva zahtev, metodologij razvoja informacijskih sistemov in programske opreme, je član uredniškega odbora pri "International journal on advances in security" in član programskega odbora različnih konferenc s širšega področja računalništva in informatike. Znanstveno in strokovno pa Damjan tudi aktivno deluje kot recenzent pri znanstvenih revijah z visokim faktorjem vpliva. Da gre za kapitalnega znanstvenika potrjuje precej njegovih priznanj. Dr. Fujs je bil eden od desetih prejemnikov štipendije Svetovnega laboratorija (World Laboratory). Štipendija je vezana na raziskovalno delo na področju informacijske varnosti in jo podeljuje Svetovna federacija znanstvenikov s sedežem v švicarskem Cernu. Je nosilec svečane listine Univerze v Ljubljani za izjemne pedagoške in raziskovalne dosežke iz leta 2023. Je imetnik posebne priznanja za izjemen raziskovalni dosežek Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani. Prav tako je prejemnik posebnega priznanja za pedagoško delo Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze Ljubljana v letih 2020 in 2022. Da gre za znanosti in pomoči drugim predanega asistenta potrjuje izbor za "Naj asistenta" po izboru študentov visokošolskih programov Fakultete za računalništvo in informatiko v letih 2020, 2022 in 2023. Ja, in to pri vsega 29. letih.

Dr. Damjan Fujs, najprej naše iskrene čestitke za visoki akademski naziv. Kako bi se sami predstavili? In, ali je res, da ste najprej želeli biti kirurg?

dr. Fujs: "Hvala za vaše čestitke, zelo jih cenim! Vedno se znajdem pred izzivom, ko se moram predstaviti, saj nikoli nisem povsem prepričan, kaj bi bilo najbolj primerno povedati o sebi. Ste pa tudi vi že opravili odlično delo pri zbiranju informacij o meni, zato bi dodal samo, da sem poleg vsega, kar ste ome-

nili, še ponosen Goričanec. Vedno sem imel željo študirati medicino in si že v srednji šoli predstavljal, da bi bil specialist ginekologije ali patologije. Ginekologija me je privlačila zaradi fascinacije z začetkom življenja, medtem ko me je patologija pritegnila zaradi globokega zanimanja za skrivnosti, ki jih razkriva smrt. Kirurgija je sicer bila tudi v igri, vendar ne ravno na prvem mestu. Ta želja me je potem zaradi fascinacije nad računalništvom sčasoma minila in sem se usmeril v čisto drugo smer."

Bi nam malo podrobneje in v preprostem jeziku razložili, kaj je zajemala vaša doktorska dizertacija?

dr. Fujs: "Informacijska varnost se je v preteklosti običajno osredotočala večinoma na tehnične informacijskovarnostne rešitve in še to zgolj v zaključnih fazah razvoja programske opreme (npr. z varnostnimi popravki). Da bi zapolnili to vrzel, smo razvili nov pristop, ki na podlagi kategorizacije končnih uporabnikov omogoča prioritizacijo informacijskovarnostnih zahtev. Ali še preprosteje, zanimalo nas je, kako je mogoče prilagoditi informacijsko varnost na podlagi predznanja uporabnikov. Pristop, ki smo ga razvili, je bil preizkušen s pomočjo eksperimenta med 128 strokovnjaki s širšega področja razvoja programske opreme. Rezultati mednarodne raziskave so pokazali, da je uporaba predlaganega pristopa pomagala strokovnjakom (z omejenimi izkušnjami na področju informacijske varnosti) pri izbiri boljših odločitev glede varnostnih zahtev. Prednosti novega pristopa so hkratno naslavljanje z varnostjo povezanih zahtev za programsko opremo in usposabljanja uporabnikov (kombinacija tehničnih in človeških vidikov). Na ta način je mogoče bolj učinkovito ter celovito naslavljanje tako zahteve, povezane s programsko opremo, kot tudi zahteve za usposabljanja za informacijsko varnost. Predlagani pristop (tj. metodologija in razvita podporna orodja) lahko organizacijam pomaga vzpostaviti učinkovitejšo in bolj celovito upravljanje informacijske varnosti."

Pri vsega 29. letih ste v svetu računalništva cenjeno ime. Je res pri vas šlo vse tako enostavno kot izgleda? Številna članstva in priznanja namigujejo, da uživate pri svojem delu.

dr. Fujs: "Tovrstno delo je vse prej kot enostavno. Je časovno potratno, velikokrat stresno, povrh tega pa se zdi, da tudi ne-cenjeno (nanašajoč se na plačilno listo, torej posredno odnos politike do računalništva in informatike oz. znanosti na splošno). Po drugi strani pa omogoča fleksibilnost, ustvarjanje vrhunske znanosti in neko notranje zadovoljstvo. Vse je odvisno od tega, kako posameznik uravnava oboje. Včasih uspeva lažje, včasih težje, včasih pa sploh ne. Tovrstna priznanja so vedno in izključno samo posledica in nikdar cilj. Članstva v raznoraznih programskih in uredniških odborih pa so po eni strani dodatno delo (smeh), po drugi strani predstavljajo pomemben prispevek k strokovnemu in mednarodnemu ugledu slovenskih strokovnjakov, institucij in države kot celote. Splošno gledano pa v delu večino časa res uživam, ja. Velikokrat se zgodi, da ne uživam, vendar se tudi pritožujem ne (smeh)."

Včasih na fakultetah starejši predavatelji – reciva iskreno – nagajajo mladim pri njihovem znanstvenem napredovanju. Kaže, da pri vas ni tako.

dr. Fujs: "Imam srečo, da sem zaenkrat obdan z odličnimi sodelavkami in sodelavci, ki razumejo, da je ključ uspeha v sodelovanju. Znanstveni, pedagoški in strokovni dosežki posameznika so v bistvu rezultat skupnega dela, dobrega sodelovanja in medsebojnega spodbujanja. Meni osebno izkušnje starejših kolegic in kolegov predstavljajo neprecenljiv vir znanja, saj njihovo tako praktično kot teoretično znanje in vpogled v specifične situacije še kako pomagajo pri reševanju kompleksnih težav."

In če pogledam vse opravljeno delo, se mi zdi zgolj vprašanje časa, kdaj bo pred nazivom dr. še titula prof. Se mar motim?

dr. Fujs: "Boug daj vaši reči hasek. Hvala za tako prijazne besede. Pot do tja je dolga in prepletena s številnimi izzivi, saj je treba izpolnjevati rigorozne kriterije za izvolitve v nazive visokošolskih učiteljev. Najprej je docentura, potem izredna profesura in šele nato redna profesura. Če bodo okoliščine to omogočile in bo visokošolski sistem ostal enako organiziran, bom ta naziv sprejel kot priložnost za še večji prispevek k razvoju stroke ter prenosu znanja na mlajše generacije. Ne glede na to, kaj bo prihodnost prinesla, bom še naprej stremel k nadaljnjemu ustvarjanju vrhunske znanosti in krepitvi sodelovanja z industrijo, saj sta ti dve področji neločljivo povezani. Ni akademija brez industrije, in ni industrije brez akademije."

Vi ste tipični primer, da se da uspjeti, če je le volja. Ne moreva mimo dejstva, da se je na naše kraje vedno gledalo kot tiste bolj zadaj.

dr. Fujs: "Volja verjetno predstavlja samo en delček enačbe za uspeh. Potrebna je kombinacija več dejavnikov, ki skupaj

ustvarjajo pot do uspeha (kakorkoli ga že definiramo): znanje, vztrajnost, disciplina, podpora, sreča, itd. Res je, da smo Goričanci pogosto nekaj korakov zadaj, ko gre za priložnosti. Na primer, nimamo možnosti pridobivanja občinskih štipendij, saj teh sploh ni, za prevoz do srednjih šol potrebujemo vedno največ časa, kar posledično pomeni, da moramo najbolj zgodaj vstajati v primerjavi z vrstniki ostalih krajev. Ko sem hodil v srednjo šolo, sem vstajal ob 4:45, saj je bilo treba priti še na postajo pri Frigaških in opraviti enourni izlet z avtobusom do glavne postaje v Murski Soboti. Poleg tega je naša regija pogosto spregledana pri večjih infrastrukturnih projektih, kar dodatno omejuje možnosti za razvoj. Na tem koščku Panonije ni podjetniških inkubatorjev in drugih podpornih mehanizmov za mlade, kar pomeni, da je tistim, ki želijo ostati tukaj, pot do uspeha še toliko težja. A prav te okoliščine nas na nek način učijo vztrajnosti in prilagodljivosti. Čeprav so izzivi veliki, smo Goričanci znani po svoji povezanosti, trdem delu in vztrajnosti, da najdemo rešitve tudi v manj ugodnih razmerah. Zdi se mi, da se na naše kraje (še posebej Goričko) gleda še vedno zviška. Predvsem ko govorimo o kariernih priložnostih. Zemlja je tu zmeraj razala tanek kos kruha, in nič ni videti, da bo kmalu drugače. Tako kot prenekatera leta poprej, je tudi sedaj treba iti s trebuhom za kruhom. Visokotehnoških podjetij, resnici na ljubo, na Goričkem ni, kar pomeni da je treba iskati priložnosti drugje. A to ne pomeni, da regija nima potenciala za razvoj. Z ustreznimi spodbudami, dobrimi idejami, vlaganji v infrastrukturo in povezovanjem z izobraževalnimi ustanovami bi lahko ustvarili pogoje za razvoj inovativnih dejavnosti z visoko dodano vrednostjo, ki bi pritegnile mlade strokovnjake in podjetnike. Bojim se, da je tukaj še vedno prisotna miselnost, da se nič ne da oz. splača narediti. Poglejmo samo primer Zasavja, natančneje Trbovlja, kjer domuje podjetje Dewesoft. Tipična rudarska regija se je v zadnjih 25 letih povzdignila na piedestal Slovenske (in tudi svetovne) IT industrije. To so zgodbe, ki nam lahko vlivajo pogum. Obstaja pa tudi lepša plat Goričkega, in sicer, zmeraj, ko se pogovarjam z "negoričanci" o Goričkem, mi povedo, da so to čudoviti kraji – kar, priznajmo, dobro dene (smeh). Poleg tega je Goričko z vidika rastlinske in živalske raznovrstnosti eno najbolj bogatih regij, ohranja tradicionalno kulturno krajino, še zmeraj je mogoče jasno videti zvezdno nebo, še vedno se čuti pristna prijaznost tukajšnjih ljudi, poleti še zmeraj diši po senu, itd.

Se radi vračate domov?

dr. Fujs: "Obveznosti mi sicer onemogočajo, da bi se vračal domov tako pogosto, kot bi si želel. Ne glede na to, dom je zmeraj prijetno obiskati in se rad vračam. Tudi če fizično nisem tam, ne mine dan, da ne bi pomislil na to, kako je doma. Če ne drugega, sem z mislimi stalno doma."

Kje so meje v računalništvu?

dr. Fujs: "To je odvisno od perspektive. Če pogledamo z vidika tehnologije kot take, so po mojem mnenju fizične. Npr. omejitve strojne opreme, zmogljivost procesorjev, shranjevalnih

medijev, energetska poraba, itd. Predstavljajte si to kot nek mali avto, s katerim želimo preseliti pol hiše. Prej ali slej zmanjka prostora, saj je enostavno premajhen za to, da bi naenkrat peljali vso robo. Poleg tega so meje lahko konceptualne. Npr. etične, varnostne ali celo filozofske, ko gre za vprašanja umetne inteligence, zasebnosti ali vpliva tehnologije na družbo. In ravno te meje spet postavlja politika (tako nacionalna kot nadnacionalna) z različnimi regulacijami, zakonodajo, itd. Omejitev lahko predstavljajo tudi finance. Če vzamemo za primer superračunalnike (izjemno zmogljivi računalniki), le-ti zahtevajo ogromno virov, tako za začetne investicije (nakup strojne opreme) kot tudi za dolgoročno vzdrževanje. Stroški električne energije, hlajenja in rednega posodabljanja infrastrukture so lahko izjemno visoki. Poleg tega je potrebno zagotoviti ustrezno kadrovske podpore – strokovnjake, ki obvladajo upravljanje, optimizacijo in razvoj aplikacij za takšne sisteme.”

Vas je strah umetne inteligence?

dr. Fujs: “Bolj me je strah človeške neumnosti. Treba je vedeti, da umetna inteligenca ni neka od Boga dana tehnologija, temveč plod človeške ustvarjalnosti in ne nazadnje tudi genialnosti. Računalnik v osnovi “nima dosti soli v glavi”, zato rabi človeka na drugi strani tipkovnice, da ga programira delati pametne stvari. Ta mesnata pojava med tipkovnico in stolom (torej človek) je tista, ki lahko tehnologijo na eni strani izkoristi v svoj prid, ali po drugi strani zlorabi v svojo škodo. Ker ste doktor veterinarske medicine, se boste morda strinjali, da je

tudi pri “norih” psih večinoma bolj nor tisti, ki drži povodec in ne tisti, ki je na povodcu (smeh). Podobna prisposoda velja v računalništvu. Če bomo izkoriščali tehnologijo za dobrobit, potem bo ‘povodec’ v pravih rokah, in umetna inteligenca lahko postane izjemno orodje za napredek in reševanje raznovrstnih izzivov. A tako kot pri psih – če je ‘lastnik’ nepremišljen, neizkušen ali neodgovoren, lahko tudi tehnologija postane nevarna. Vse je torej odvisno od tega, kako upravljamo s tem, kar imamo na razpolago.

Kaj bi našim bralcem zaželeli v teh prazničnih dneh?

dr. Fujs: “Če bralci berejo Severovzhodnik med božičnimi prazniki, jim želim blagoslovljene in mirne praznike, obkrožene z ljubeznijo in toplino. Če to berejo med novoletnimi prazniki, jim želim srečno, uspešno in predvsem zdravo leto 2025. Po praznikih, pa obstaja verjetnost, da bo Severovzhodnik romal v koš za smeti – v tem primeru želim, da namesto tega, naj raje namenijo časopis za zbiranje odpadnega papirja in so s tem dobrodelni.”

Hvala za prijeten razgovor. Še o dosti stvareh bi imela za poklepetati. A prepustiva to za drugič.

dr. Fujs: “Rade volje in hvala tudi vam da ste se spomnili name. Občutki o prijetnem pogovoru so zagotovo obojestranski.”

Besedilo: Jozef Črnko

Fotografije: Osebni arhiv Damjana Fujsa

Tudi v letu 2024 smo ustvarili nepozabne spomine

Narava že slači svoja čudovita oblačila, ki smo jih lahko občudovali vsepovsod okrog nas. Tako ob sprehodu po obronkih gozdov, kot ob posedanju pred domačo hišo. Kako prijetno mehak je bil še pred kratkim korak, ko si stopal po gozdnih tleh, prekritim z odpadlim listjem! Kot da smo še včeraj iskali jurčke, sivke ... nabirali kostanj. Danes je le še spoznanje, da dnevi nezadržno minevajo in se vedno hitreje krajšajo. Prihajajo dolge noči, ko ne veš, kaj bi s sabo in pestuješ spomine, ki si jih ustvaril skozi leto. Člani DU Šalovci smo leto 2024 napolnili z veliko nepozabnimi dogodki in raznimi aktivnostmi. Kot vsako leto smo se tudi letos udeležili Srečanja upokojencev Pomurja, ki pa to leto ni bilo v Moravskih Toplicah, ampak v Rakičanu. Ni bilo slabo, ampak Moravske Toplice smo že vzeli za svoje in se tam ugodneje počutimo. To je moje mnenje. Izleti so naša najlepša in najbolj pričakovana aktivnost, ki smo jo tudi letos zapisali v načrt dela. Kot sem že zapisala v prejšnji številki občinskega glasila, smo prvega opravili na začetku julija. Odpeljali smo se na Balaton na Madžarskem. Bilo je lepo. Še lepši pa je bil izlet v Belo Krajino (Metlika, Radovica). Bela Krajina je s svojimi Gorjanci zelo lepa, razgibana pokrajina, ki je navdihnila pisatelja Janeza Trdino, da je napisal čudovite bajke in povesti za otroke (pa tudi za odrasle). S tega izleta bo ostala nepozabna izkušnja v šoli Bistra buča. V njej smo prisostvovali prikazu učne ure iz 60 let, ki je potekal na šaljiv in zabaven način.

Iz srca smo se nasmejali, kot že dolgo ne. Dobesedno smo se kar celo učno uro držali za trebuhe. Med zabavno učno uro nam je »tovariš« povedal veliko zanimivosti o Beli Krajini in Gorjancih. Na izletniški kmetiji Bajuk smo opravili kosilo, pet metrov pod zemljo pa nam je zidanica ponudila svoje darove v obliki dobre kapljice. Zelo zanimiv je bil tudi ogled Slovenskega gasilskega muzeja v Metliki. Preden smo si ogledali vozila, brizgalne in druge pripomočke za gašenje požara, smo poslušali predavanje o nastanku in razvoju gasilstva na Slovenskem.

Letos smo v jesenskem času imeli piknik v Čepincih. Poleg dobrot v žara je bil na jedilniku tudi pečen kostanj. Udeležilo se ga je veliko število naših članov. Tudi v tem, iztekajočem se letu, smo se člani DU Šalovci zbrali na srečanju, ki ga že vrsto let financira Občina Šalovci. Za to se g. županu Iztku Fartku in občinskemu svetu iskreno zahvaljujemo. Udeležili smo se tudi nekaterih dogodkov izven naše občine. Pomerili smo se v kuhanju »pasulja« pri Gradu, se udeležili Veselega večera v Adrijancih. Tam je nastopila pevska skupina Mavrica z nekaj pesmimi in tri članice dramske sekcije s skečem Na sodišču. Nastopali smo tudi na Vaškem dnevu v Števanovcih na Madžarskem, pevski zbor pa na Jesenskem festivalu, ki ga je organizirala Korenika. Naše pevke so zapele tudi na svečanosti ob 100-letnici PGD Šalovci in seveda na vseh naših srečanjih.

V iztekajočem se letu nas je 4. oktobra obiskala potujoča učilnica Mobilni heroji, čez 20 članov se nas je udeležilo izobraževanja o uporabi pametnih telefonov. Naše društvo je bilo tudi v letu 2024 aktivno v programu Starejši za starejše s 15 prostovoljkami, ki so skozi leto obiskale starejše, ki bivajo doma in tudi nekatere v domovih za starejše. Razdeljevale so tudi pakete Rdečega križa. Za svoje požrtvovalno delo so bile pohvaljene na zaključnem srečanju prostovoljk iz celotnega Pomurja. Omeniti moram tudi, da naši »športno usmerjeni« člani in tudi članice nadaljujejo z rekreiranjem na dolenskem igrišču, kjer se družijo z mlajšimi generacijami ob metanju »krugel«, kot se je izrazil pobudnik in vodja tega športa Andrej Lainšček.

V prazničnem decembru, ko se počasi poslavljamo od starega leta, čakajoč na novo, drugačno, boljše, razmišljamo, s čim lahko resnično presenetimo naše najdražje. Majhne pozornosti gradijo, velike včasih že spravljajo v zadrego. Vendar nikoli ne smemo pozabiti na najbolj dragoceno darilo, ki si ga drug drugemu poklanjamo vse leto, to je naša medsebojna pomoč in spoštovanje, naše druženje. Vsem želim vesele božične praznike in nešteto poti v srca ljudi tudi v letu 2025.

Besedilo: Marta Verbai
Fotografije: arhiv DU Šalovci

Pregled delovanja GZ Šalovci v letu 2024

Spoštovane bralke in bralci Severovzhodnika!

Gasilska zveza Šalovci je tudi v letu 2024 izpolnila po programu dela vse aktivnosti, ki smo si jih zadali ob začetku leta in v nekaj vrsticah bom te aktivnosti tudi predstavil.

S poveljnikom GZ Šalovci sva se v mesecu januarju v Rogaški Slatini udeležila dneva predsednikov in poveljnikov gasilskih zvez v organizaciji Gasilske zveze Slovenije, kjer smo se osredotočili na tekoče zadeve glede organiziranja in delovanja gasilskih enot v Sloveniji in se seznanili s tekočo problematiko, predstavljene so bile tudi nove komisije GZS, ki so zadolžene za posamezne naloge. Poleg tega so na dnevu predsednikov in poveljnikov GZ sodelovali še Leon Behin, generalni direktor URSZ, ki je predstavil delovanje Uprave ter načrte v letu 2024, prav tako je sodeloval tudi namestnik glavnega inšpektorata, ki je predstavil inšpekcijske nadzore v prostovoljnih gasilskih društvih ter nas je opozoril na največje pomanjkljivosti, ki jih delajo gasilska društva in podal predloge za izboljšave le-teh.

V začetku leta smo nadaljevali s praktičnimi vajami v sklopu tečaja za operativnega gasilca, ki smo ga organizirali v sklopu treh gasilskih zvez: Gasilske zveze Šalovci, Gasilske zveze Gornji Petrovci in Gasilske zveze Hodoš. Tečaj se je organiziral zaradi potrebe po društvih, da se izobrazijo mladi gasilci, ki vstopajo na gasilsko pot, kajti operativci se po enotah v zvezah starajo in je potrebno okrepiti operativno enoto z mladim kadrom. Tečaj, ki smo ga izvedli po pravilih gasilske službe prostovoljnih gasilcev in po temeljnem učnem programu, je skupaj obsegal 149 ur, od tega je bilo 57 ur teoretičnih predavanj in 92 ur praktičnih vaj, se je zaključil v sredini meseca februarja. Predavatelji in inštruktorji so izpolnjevali pogoje in so bili strokovno in gasilsko usposobljeni za izvajanje tečaja. V soboto, 2. 3. 2024, in v nedeljo, 3. 3. 2024, sta potekala teoretični in praktični del zaključnega izpita. Zaključni izpiti so potekali v in ob gasilskem domu v Križevcih. Zaključne izpite je uspešno opravilo vseh 44 tečajnikov, ki so imeli pogoje za zaključek tečaja. Po mnenju ocenjevalne komisije, ki je bilo napoteno s strani GZS, je bilo znanje tečajnikov zelo dobro, saj so uspešno prestali vse naloge ter tako uspešno končali izobraževanje ter s tem pridobili čin gasilca, kar pomeni, da v svojih društvih lahko postanejo operativni gasilci. Poleg tečaja za operativnega gasilca sta dva gasilca uspešno opravila tečaj za gasilskega častnika, štirje gasilci pa so uspešno zaključili tečaj za višjega gasilca. Na tem mestu še enkrat iskreno čestitke vsem gasilcem za opravljen tečaj in napredovanje v čin. Na Pomurski gasilski regiji je bil v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije ter Upravo za zaščito in reševanje organiziran 1. pomurski gasilski simpozij – Eöryjevi dnevi, ki so ime dobili po velikem gasilskem tovarišu iz Pomurja tovarišu Ernestu Eöryju. Simpozij je potekal v Radencih in sicer med 16. 3. in 17. 3. 2024. Na simpoziju so bile predstavljene aktualne gasilske teme. Gasilskega simpozija so se udeležili tudi člani in članice naše GZ Šalovci.

V petek, 22. 3. 2024, smo izvedli skupščino GZ Šalovci, kjer smo pregledali delovanje GZ Šalovci v preteklem letu ter si zastavili cilje in načrte za leto 2024. V nedeljo, 5. 5. 2024, smo tradicionalno v soorganizaciji z Župnijo Markovci izvedli Florjanovo nedeljo. Florjanove nedelje so se poleg gasilcev iz GZ Šalovci udeležili tudi gasilci iz sosednjih gasilskih zvez Hodoš in Gornji Petrovci ter gasilci iz sosednje Madžarske. Skupaj se je svete maše in kasnejše neformalnega druženja udeležilo 110 gasilcev, ki so napolnili župnijsko cerkev v Markovcih.

Maja smo izvedli tudi preglede društev GZ Šalovci v Dolencih nato pa smo v nedeljo, 16. 6. 2024, izvedli še 24. tekmovanje GZ Šalovci, ki je prav tako potekalo na nogometnem igrišču v Dolencih. Desetine so tekmovali v dveh kategorijah, in sicer v kategoriji članov A in kategoriji pionirjev. Člani A so se pomerili v naslednjih disciplinah: vaji z motorno brizgalno, vaji razvrščanja ter v štafeti na 400 metrov z ovirami. Najbolje se je odrezala desetina gasilcev iz PGD Markovci v Prekmurju, na drugem mestu je bila desetina iz PGD Domanjševci ter na tretjem mestu desetina iz PGD Dolenci. Na četrtem mestu so bili gasilci iz Čepincev ter na petem gasilci iz Šalovca.

V kategoriji pionirjev, ki so se pomerili v vaji z vedrovko, v vaji razvrščanja ter v štafeti na 400 metrov z ovirami, pa sta tekmovali enoti iz Dolenc ter enota pionirjev iz Domanjševca, ki pa so tekmovali izven kategorije.

Velja omeniti, da je bilo tekmovanje izbirno, kar pomeni, da so prve tri enote pridobile pravico nastopa na regijskem tekmovanju, ki je bilo organizirano v mesecu septembru. Regijskega tekmovanja v Rakičanu se je udeležila le pionirska desetina iz PGD Dolenci. Pionirji PGD Dolenci so dosegli odlični rezultat glede na to, da so se regijskega tekmovanja udeležili prvič, so zelo dobro zastopali GZ Šalovci in jim na tem mestu še enkrat iskreno čestitam na rezultatu, ki so ga dosegli.

Med 11. in 14. julijem smo organizirali in izpeljali peti tabor gasilske mladine GZ Šalovci, kjer so otroci napolnili kapacitete TNC Peterloug. V štirih dneh so spoznali delo prostovoljnega gasilca, gasilsko opremo ter gasilska vozila. V mesecu oktobru pa smo v sklopu meseca požarne varnosti organizirali vajo GZ Šalovci, ki je letos potekala v Dolencih. Vaja je bila izvedena na zelo visokem nivoju. Dokazali smo, da so naši operativni gasilci ustrezno izobraženi in sposobni izpeljati tudi zahtevne intervencije. Na koncu vaje smo naredili tudi analizo same vaje in seveda vedno so tudi možnosti za izboljšave. Prav tako pa smo tudi po vaseh izobesili plakate ter delili nasvete, kako lahko največ in veliko storimo samo, če delujemo preventivno. Marsikateri začetni požar v stanovanju lahko pogasimo sami, če imamo pri roki servisiran in brezhibni gasilni aparat. Ko pa se začetni požar razvije v večjega pa ne oklevajmo in čimprej pokličemo številko 112. Na koncu bi vas rad spomnil še, da na številko 112 lahko kadarkoli brezplačno pokličete, če potrebujete pomoč gasilcev, nujno medicinsko pomoč ali druge reševalne službe, ali opazite da je takšna pomoč potrebna. Pri tem šteje vsaka minuta, zato je potrebno številko 112 poklicati čimprej, da bo tudi pomoč gasilcev ali reševalcev prišla hitro in pravočasno.

Ob klicu na številko 112 ostanite mirni in povejte:

- KDO kliče,
- KAJ se je zgodilo,
- KJE se je zgodilo,
- KDAJ se je zgodilo,
- KOLIKO je ponesrečencev,
- KAKŠNE so poškodbe,
- KAKŠNE so okoliščine na kraju nesreče,
- KAKŠNE pomoč je potrebna.

To je kratek pregled dejavnosti, ki smo jih izvedli v letu 2024 na Gasilski zvezi Šalovci. Na koncu želim vsem vam bralcem in bralkam glasila srečno, zdravja polno, predvsem pa varno leto 2025. V službi ljudstva! Na pomoč!

Besedilo: Uroš Gašpar, predsednik GZ Šalovci; Fotografije: Uroš Gašpar in Rok Horvat

4. Tabor gasilske mladine GZ Šalovci

Gasilska zveza Šalovci je med 11. 7. in 14. 7. 2024 izvedla peti tabor gasilske mladine GZ Šalovci. Letošnjega tabora, ki je potekal v TNC Peterloug v Markovcih, se je udeležilo 35 otrok. Otroci, ki so bili prisotni na taboru, so večinoma bili iz območja Občine Šalovci oziroma imajo sorodnike iz Občine Šalovci. Na Gasilski zvezi Šalovci se zavedamo, da moramo najti načine, kako mlade privabiti v naše vrste, saj si ne želimo, da bi se čez nekaj let pojavile vrzeli v članstvu in menimo, da je tabor gasilske mladine eden izmed takih načinov, da se mladi družijo in ob tem spoznavajo delo prostovoljnega gasilca. Namen tabora je bil druženje otrok različnih starosti ter spoznavanje načina in dela prostovoljnega gasilca, spoznavanje gasilskih vozil, tekmovalnih disciplin ter ostalih gasilskih veščin. Predvsem pa, da se otroci družijo, smeji, igrajo ter zabavajo skupaj in uživajo v tem brezskrbnem počitniškem času. Na samem taboru je za otroke skrbelo 7 mentorjev, ki prihajajo iz prostovoljnih gasilskih društev naše GZ Šalovci. Mentorje smo tekom leta ustrezno pripravili in izobrazili za delo z otroki. Mentorji večjih težav z otroki niso imeli, saj so bili otroci poslušni, ubogljivi in zelo pridni. Za otroke smo na taboru pripravili ogromno število aktivnosti. Tabor smo pričeli v četrtek popoldan z dvigom taborne zastave ter prižigom tabornega ognja. Nato smo se odpravili na daljši pohod. Mlajša skupina je opravila pohod okoli vasi Markovci, starejši udeleženci tabora pa so se odpravili na pohod do graničarskega muzeja v Čepincih, kjer jim je nato gospa Jožica predstavila delo graničarjev ter vojaško in ostalo opremo v muzeju. Po prihodu nazaj v TNC Peterloug smo opravili večerjo ter se nato prepustili predavanju gospoda Bojana o astronomiji. Jasni večer pa smo nato izkoristili še za opazovanje nočnega neba. Naslednji dan, v petek, pa smo se odpravili v Terme 3000 v Moravske Toplice, kjer smo celi dan izkoristili za kopanje in uživanje na soncu. Večer pa izkoristili za druženje ob tabornem ognju, ob peki penic in klobas. V soboto dopoldan nam je gospod Jožef predstavil poklic in delo lovca. Nato pa smo celotno sobotno dopoldne in popoldne namenili gasilskih veščinam, kot so vezanje vozlov, pravilna uporaba gasilnikov na prah, učenju korakanja, spoznali smo gasilska vozila ter tekmovalne discipline gasilske mladine. Prav tako je bil na nogometnem igrišču postavljen poligon CICI FIRE COMBAT, kjer so se otroci razdelili v dvojice in tekmovali ter ob tem spoznavali gasilske veščine, kot so vezanje vozlov, spajanje cevi, zlaganje cevi, vaja z vedrovko ter prepoznavanje gasilske opreme. Po končanih aktivnostih pa so sledile še vodne igre. Večere na taboru smo izkoristili za druženje ob družabnih igrah, nogometu, odbojki na mivki, košarki, namiznemu tenisu. Skozi celotni tabor je bil prižgan tudi taborni ogenj, ki smo ga ob večerih izkoristili za pečenje hrenovk in penic. Ob gasilskem taboru smo mentorji in vsi, ki smo bili poleg, res doživeli, kako otroci uživajo ob spoznavanju gasilske opreme, v tekmovalju v gasilskih disciplinah ter v preživljanju prostega časa na prostem, v naravi. Razšli smo se v vzdušju, da se naslednje leto spet vidimo.

Besedilo in fotografije: Uroš Gašpar, vodja tabora in predsednik GZ Šalovci

Pomen mladih v gasilskih organizacijah

Ena izmed zelo pomembnih nalog v gasilstvu je delo z mladimi, tako na nivoju gasilskih društev, gasilskih zvez in seveda tudi na nivoju Gasilske zveze Slovenije. Da je ta naloga na nivoju prostovoljnih gasilskih društev zelo pomembna, nam govori tudi zakon o gasilstvu v 20. členu, kjer opisuje naloge gasilstva, da je ena izmed nalog gasilstva poleg tega, da opravljamo preventivne naloge varstva pred požarom ter druge preventivne naloge na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, da izvajamo operativne naloge gasilstva in naloge zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, da pomagamo občanom na področju varstva pred požarom in da opravljamo druge naloge v zvezi z organizacijo in razvojem gasilstva, je naša naloga tudi ta, da vzgajamo gasilsko mladino in to nam more biti vodilo, da temu področju, torej področju dela z mladimi postavimo v ospredje ter nam postane ena izmed najpomembnejših nalog naše gasilske organizacije in to nalogo moramo narediti na vseh nivojih naše gasilske organizacije, torej preko mladinskih komisij na nivoju prostovoljnega gasilskega društva, na nivoju gasilske zveze, na nivoju gasilske regije in navsezadnje tudi na nivoju Gasilske zveze Slovenije, kjer za to skrbi mladinski svet. Vključevanje mladih v gasilstvo pa uresničujemo oziroma delamo na

različne načine. Naj naštejemo le nekaj: sodelovanje z vrtcem in osnovno šolo, kjer jih že takoj seznanimo z našim delom, jim skušamo približati naloge in pomen prostovoljnega gasilca v družbi, z raznoraznimi ostalimi aktivnostmi, kot so poletni počitniški tabori, raznorazne delavnice, kjer otroke povabimo v gasilske domove, jim predstavimo naše delo, potem z vključevanjem v gasilska tekmovanja, da se preko igre naučijo osnovnih tehnik, preko orientacije, kvizov in tako dalje. Delo z mladino moramo vsekakor načrtovati tako, da so aktivnosti razporejene preko celotnega leta, da so aktivnosti dinamične in bogate. Seveda je to v prvi vrsti naloga gasilskih mentorjev, ki morajo biti kompetentni in ustrezno izobraženi in seveda morajo imeti voljo za takšno delo, saj če mentorji niso za tako delo, so pod prisilo, nekega rezultata na daljši rok ni, kar pa seveda ni dobro. Tako, da je naloga gasilskih društev že pri izbiri gasilskih mentorjev za delo z mladimi zelo pomembna. Zelo pomembno je tudi, da oblikujemo takšne programe, s katerimi se bodo mladi obdržali v organizaciji in postopoma prevzemali operativne ter druge naloge v gasilstvu. Programi naj bodo oblikovani tako, da bodo omogočili vsestranski razvoj mladih za odgovorno delo v gasilski organizaciji in družbi – izdelani naj bodo v sodelovanju z njimi. Cilj je vsekakor ta, da zadržimo gasilsko mladino v naši organizaciji, v obdobju, ko je osip največji. To je v starosti od 15. do 20. leta. Takrat nam populacijo prevzamejo druga, za njih aktualnejša okolja in dejavnosti. Prav tako pa tudi na osip vplivajo družbena

omrežja kot tudi računalniške igre. Torej vloga mladih in priključevanje mladih v gasilska društva je zelo pomembna, še posebej je to pomembno za gasilska društva na vasi, kjer je že same populacije manj in se zato moramo potruditi za vsakega mladega in ga z ustreznim načinom privabiti v naše vrste, saj si ne želimo, da bi se čez nekaj let pojavile vrzeli v članstvu. Cilj je torej, da mladi član ostane v naših vrstah ter čez nekaj let prevzame odgovorne funkcije v društvih in postane operavec ter dela v operativni enoti, se ustrezno izobražuje, kajti le dobro izobražen gasilec lahko pomaga pri intervenciji. Biti gasilec pa ni lahko, biti gasilec z dušo in srcem pa je še težje. Potrebno je mnogo discipline, odgovodovanja in nešteto opravljenih prostovoljnih ur. Vse to je na koncu neprecenljivo poplačano z mislijo, da si nekomu rešil življenje, da si nekomu pomagal, zato moramo narediti vse, tako na nivoju gasilskega društva kot višje, da privabimo mlade in na ta način ohranimo gasilska društva, operativne enote, ki bodo še naprej zagotavljale opravljanje javne gasilske službe neprestano 24 ur na dan vse dni v letu.

Za to se moramo truditi aktualni funkcionarji gasilskih organizacij ob pomoči ostalih članov in za to se bodo morali truditi vsi bodoči funkcionarji. Verjamem pa, da ta naloga ni lahka, ampak že neštetokrat smo dokazali, da zmoremo in verjamem, da zmoremo tudi zdaj.

Besedilo: Uroš Gašpar, podpredsednik GRS za Pomurje in predsednik GZ Šalovci

Zaključek humanitarne akcije zbiranja pločevink: Skupaj smo zbrali 11.000 evrov za bolne otroke

Gasilska zveza Šalovci je leta 2021 začela z eno najbolj odmevnih humanitarnih akcij v svoji zgodovini – zbiranjem pločevink za pomoč bolnim otrokom. Sama pobuda, da smo začeli z zbiranjem odpadnih pločevink, je prišla od predsednika komisije za mladino pri GZ Šalovci tov. Klementa Časarja. Na začetku smo se odzvali zbiralni akciji in pomagali deklici Lani iz Poljčan, ki je potrebovala sredstva za terapije zaradi celostnega zaostanka v razvoju. Že v prvi akciji smo zbrali pol tone pločevink, ki smo jih nato odpeljali na zbirno mesto v Makole. Odziv občanov in občank Občine Šalovci ter ljudi s širšega območja Pomurja nas je pozitivno presenetil, zato smo z akcijo nadaljevali. Da bi zagotovili kar največji izkupiček,

smo vzpostavili sodelovanje s podjetjem Dinos Murska Sobota, ki je odkupovalo pločevinke po višji ceni, saj smo jim predstavili, da so sredstva namenjena izključno za terapije bolnih otrok. V treh letih akcije smo zbrali več kot 11.000 evrov, ki smo jih namenili družinam otrok s hudimi zdravstvenimi težavami. Denarna sredstva so omogočila terapije deklici Lani iz Poljčan, ki ima celostni zaostanek v razvoju, deklici Luciji Iloni Varga iz Dobrovnika z redko gensko mutacijo TUBA1A, deklici Evi iz Okoslavca, ki se sooča s cerebralno paralizo, dečku Luki iz Gornjega Lakoša, ki ima prirojeno bolezen sklepov. Sodelovali smo tudi z drugimi družinami, ki se borijo z redkimi boleznimi ali posledicami hudih prirojjenih bolezni. Med prejemniki pomoči so bili: brata Nik in Jan iz Sladkega Vrha, deček Ivan iz Lendave, deček Nejc iz Bogojine, deček Luka iz Poljčan, deklica Mia iz Svetega Tomaža, deček Julijan iz Mlajtinec, deklica Zoja iz Gornjih Petrovec, deklica Mia iz Ormoža, deček Žiga iz Prbentincev, deklica Nives iz Lukačevcev, deček Jan iz Murske Sobotne, deklica Alisa ter dečki Teo, Luka in Amadej.

Za organizacijo in koordinacijo celotne akcije gre posebna zahvala tov. Klementu Časarju, ki nas je v letošnjem letu po hudi bolezni zapustil, ampak kljub temu, dragi Klement, še enkrat iskrena hvala in pozdrav tja nekam daleč za mavrico. Hvala ti za vse, kar si storil za te male borce in borke, ki ti bodo za tvoje delo in angažiranje večno hvaležni. Prav tako zahvala tov. Jožefu Šömeneku, poveljniku GZ Šalovci, ki je prevzel logistiko akcije zbiranje pločevink. Brez vajine predanosti akcija ne bi bila tako uspešna. Zahvala pa gre tudi vsem članom gasilskih društev, krajanom in posameznikom, ki so z zbiranjem pločevink pomagali doseči ta neverjeten rezultat. Naša akcija je skozi leta prerasla občinske meje. Pokazala je, kako veliko lahko dosežemo, če stopimo skupaj in z majhnimi koraki prispevamo k velikim spremembam in pričaramo nasmeh mladim borcem in borkam ter jim s svojim prispevkom omogočimo in vsaj malo olajšamo in izboljšamo kakovost življenja. S koncem letošnjega leta zaključujemo to čudovito zgodbo solidarnosti in pomoči. V vodstvu GZ Šalovci smo ponosni na dosežke te akcije, ki je pokazala, da je v naši skupnosti še vedno veliko srčnosti in pripravljenosti pomagati. Ponosni smo, da smo s to pobudo pomagali mnogim družinam in hkrati pokazali, da solidarnost in pomoč sočloveku še vedno ostajata osrednji vrednoti gasilstva. Naj bo to sporočilo tudi poziv vsem, da se v prihodnje še naprej odzivamo na podobne pobude in pomagamo tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo. Ob tem upamo, da se bo zakonodaja v prihodnje spremenila in da bodo takšne terapije in zdravljenje redkih boleznih postale dostopne v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja. Na koncu še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste sodelovali v tej akciji in prispevali k temu, da smo skupaj narisali našeto nasmehov na obrazih mladih sončkov, ki se soočajo z največjimi življenjskimi izzivi. **Hvala Vam!**

Besedilo in fotografije Uroš Gašpar, predsednik GZ Šalovci

PGD Dolenci – Skrb za podmladek

Prostovoljno gasilsko društvo DOLENCI se že nekaj let trudi in si prizadeva za gasilski podmladek tako v društvu kot tudi v celotni Gasilski zvezi Šalovci. Ker je otrok v vasi premalo, da bi lahko sestavili pionirsko in mladinsko ekipo, smo se že pred nekaj leti odločili, da bomo k sodelovanju povabili tudi otroke iz sosednjih vasi v naši občini in tako otrokom omogočili, da lahko sodelujejo na raznih gasilskih vajah in tekmovanjih. Tako smo poleg otrok iz Dolencev privabili v naše društvo tudi nekaj otrok iz Šalovca, Budincev, Markovca in celo iz Murske Sobotne. Otroci so polni energije in komaj čakajo, da jih pokličemo na vaje, kjer pridno trenirajo in se učijo raznih gasilskih veščin. Poleg vaje z vedrovko, kjer morajo z vodo podreti tarče, zelo radi vadijo tudi gasilsko štafeto z ovirami, prenos vode, ter vajo razvrščanja. Pozimi, ko vreme ni primerno za vaje zunaj na poligonu, pa imamo v dvorani različne aktivnosti, kot so vezanje raznih vozlov, vaja razvrščanja ter učenje osnov gasilske teorije. Letos smo trenirali ekipo pionirjev, saj mladinske ekipe nismo uspeli sestaviti zaradi pomanjkanja otrok. Po nekaj vajah je ekipa pionirjev uspešno sodelovala na pregledu društva in na izbirnem tekmovanju Gasilske zveze Šalovci, oboje je bilo v Dolencih. Ker smo imeli možnost sodelovati tudi na izbirnem tekmovanju Pomurske gasilske regije, smo se odločili, da naredimo korak naprej in omogočimo našim pionirjem in pionirkam, da sodelujejo na višjem nivoju in tako spoznajo, kako poteka tekmovanje na nivoju Pomurske gasilske regije. Otroci so bili navdušeni in so komaj čakali, da se udeležijo tekmovanja. Na nas v vodstvu društva in vodstvu Gasilske zveze Šalovci je bilo, da uredimo vse potrebno in prijavimo ekipo. Najprej smo jim izdelali gasilske izkaznice in nato nabavili nove gasilske delovne obleke, saj je to osnovni pogoj, da se lahko udeležijo tekmovanja. Še naprej

smo pridno trenirali in se veselili tekmovanja. Izbirno tekmovanje Pomurske gasilske regije za mladince, mladinke, pionirje in pionirke je bilo 28. 9. 2024 na letališču v Rakičanu. Na tekmovanju je tekmovalo okrog 80 ekip, in sicer: 29

Hercega ter njegove pomočnike, ki so žrtvovali veliko prostega časa in z našimi pionirji in pionirkami preživeli marsikatero popoldne na poligonu. Zahvala gre tudi vsem staršem, ki so pridno vozili otroke na vaje in jih spodbujali na

ekip mladincev, 6 ekip mladink, 34 ekip pionirjev in 11 ekip pionirk. Naša deseterina je tekmovala v konkurenci pionirjev, kjer so med 34 ekipami dosegli odlično 13. mesto. Pa da ne pozabim omeniti, da smo bili na tekmovanju pohvaljeni s strani sodniške ekipe za pregled opreme, ker smo bili edina tekmovalna ekipa, katere tekmovalci so imeli črne športne copate. Vsa čast staršem, ki so navodila vzeli zelo resno. Na tem mestu bi pohvalil našega mentorja Domna

tekmovanjih. Upam, da bomo tudi pozimi in prihodnje leto vsaj tako uspešni in z našimi najmlajšimi člani društva ter tudi njihovimi starši doživeli veliko lepih in nepozabnih trenutkov na vajah in tekmovanjih. Z gasilskim pozdravom »NA POMOČ«!

Besedilo in fotografije: Tomaž Svetec, predsednik PGD Dolenci

Delovanje NK Šalovci v drugi polovici leta

Od izdaje zadnje Severovzhodnika v juliju smo tudi v NK Šalovci v drugi polovici leta bili aktivni. Konec junija smo organizirali športni popoldan NK Šalovci za vse selekcije. Na ta dan smo obeležili 50 let neprekinjenega delovanja NK Šalovci in 25 let mednarodnega sodelovanja z ekipo iz Slovenske vasi. Vsaka ekipa je gostila eno ekipo iz sosednjih klubov, s katero je odigrala prijateljsko tekmo.

V jesenskem delu tekmovanja smo se prijavili v tekmovanje v okviru MNZ z naslednjimi selekcijami, U7, U9, U11, U15 in U17. V veliki meri smo se udeležili večino tekem in turnirjev. Včasih smo bolj uspešni, včasih manj, vendar tako je pač v športu. Seveda si vsi, vključno z igralci, želimo boljših rezultatov, kar pa lahko dosežemo le z vadbo in ekipnim sodelovanjem. Pomembno je, da ne izgubimo volje in vztrajamo in gradimo na naših najmlajših. Aktivni smo tudi z ekipo veteranov, ki nastopa pod okriljem MNL Goričko. Ekipa se je udeležila vseh tekem, na katerih je bila deležna vseh treh izidov tekem.

Zahvala gre vsem trenerjem nižjih selekcij, za njihovo zavzetost za treninge, za medsebojno sodelovanje in pripadnost društvu. Zahvala gre tudi vsem aktivnim članom društva ter staršem nižjih selekcij. Veliko časa je potrebno vložiti za samo normalno delovanje, zato smo še posebej veseli vsakega novega aktivnega člana.

Besedilo: Marjan Matuš, predsednik NK Šalovci; Fotografije: arhiv NK Šalovci

KMN DOMANJŠEVCI SKOZI LETO 2024

Tekmovalni del leta 2024 se je zaradi pomlajene ekipe za nas začel z nestrpnim pričakovanjem. Kljub temu, da v spomladanskem delu rezultati niso dosegali pričakovanj se je stanje v jesenskem delu močno izboljšalo. Po odigranem jesenskem delu tekmovanja sezone 2024/2025 zasedamo uspešno tretje mesto. Tukaj se moramo zahvaliti igralcem za korekten odnos in pa predvsem navijačem, ki nas na vseh tekmah v lepem številu spremljajo in tako vplivajo na boljše rezultate. Prav tako smo v letu 2024 uspešno izpeljali kresovanje in 15. tekmovanje v kuhanju goriškega bograča. Veliko poudarka smo posvetili tudi urejanju in vzdrževanju nogometnega igrišča in pripadajočih objektov, zato smo izvedli zamenjavo dotrajanih reflektorjev na nogometnem igrišču in uredili travno površino igrišča z dosejevanjem trave, zračenjem, peskanjem in ravnanjem samega igrišča.

Načrtov za leto 2025 ne manjka, vsi pa so odvisni od finančnih sredstev in uspešnega vodenja kluba, zato nas v začetku leta 2025 čaka redni letni občni zbor in volitve novega vodstva.

MZKMN GORIČKO – SEZONA 2024/2025

ŠD Lucova	4
KMN Gornji Petrovci	4
KMN Domanjševci	9
ŠD Dolenci	9
ŠD Nerađnovci	8
KMN Stanjevci	2
ŠD Carioke Markovci	
ŠD Čepinci	
ŠD Inter Dolič	
KMN Pizzerija Kučan Križevci	9

*Življenje je pač takšno, da se nenehno spreminja.
Vsaka kriza, vsak težaven trenutek v življenju
nosi v sebi tudi nekaj dobrega.
Izkoristi ga!*

Srečno novo leto 2025 vam želimo člani KMN Domanjševci.

»Kruglaši« v Dolencih

Ob 20-letnici ŠD Dolenci, ki smo jo obeležili junija 2022, smo predali svojemu namenu igrišče za petanko v Dolencih. Petanka je igra, ki je precej podobna balinanju, vendar je igrišče zanjo manjše (meri 12m x 3m). Ker imamo dve polji za igranje, lahko naenkrat igrajo 4 ekipe, to je 12 igralcev. Lahko se igra tudi v drugih kombinacijah (dvojicah, posamično ...). Uporabljamo kovinske kroglice in leseni balinček. Za seštevanje točk smo si naredili 2 priročni tabli. Igra temelji na fair play-u, zato se pri pregledovanju lege krogel pri balinčku, obe ekipi sporazumeta brez sodnika. V izogib prepiru pa uporabljamo navadni meter.

In kako »živi« petanka oz. »metanje krugel« v Dolencih po dobrih dveh letih?

Z veseljem moramo povedati, da še »živi«. Ponosni smo, da ta novotarija oz. to igrišče v naših krajih ni postalo samo sebi namen in ne sameva. Približno enkrat na teden, od maja do novembra, se ob ugodnih vremenskih razmerah zberemo in

Ženska družba je pri »kruglah« zelo zaželena, vendar je pa merjenje v moški domeni.

vžremo – »ličimo idnouk, dvakrat, trikrat, štirikrat... kru-gle«. Včasih se »kruglanje« zavleče v temo in še dobro, da imamo razsvetlavo ob igrišču, ker se le tako lahko napete igre in »revanše« dokončajo. Večkrat se »krugle« mečejo strastno, ob glasnih komentarjih. Drobne zmage so pomembne, »švinglanje« se ne tolerira. Ob izvirnih komentarjih se zaba-

Naši začetki s podporo Društva upokojencev Šalovci.

Medgeneracijsko metanje »krugel«, v ozadju domača ma-jstra Čren Džouži in Jošar Valter prostovoljno urejata novi nadstrešek.

Pri metanju »krugel« s pajdaši« iz podjetja Arcont ni bilo popuščanja.

Zaključna fotografija »kruglašov« (23. 11. 2024).

vamo in nasmejimo. Najpomembneje pa je, da se kljub vsem peripetijam, vedno znova spet zberemo oz. družimo celo v večjem številu.

V javnosti večkrat slišimo, da so se odnosi med ljudmi spremenili in da druženje izginja. Mislim, da »kruglaši« v Dolencih to v neki meri demantiramo. V številnih projektih se opevajo medgeneracijska druženja. Naša druženja so seveda medgeneracijska. Potekajo v mirni dolenski dolini, ki ima posebno naravno danost. Tudi turisti s Kmetije Mali raj so nas že prišli opazovat. In glej ga zlomka, naši najstarejši dečki so jih takoj uvedli v igro. Začeli smo še s tradicionalnimi srečanji s »pajdaši« iz podjetja Arcont pod koordinatrstvom Slavka Kalamarja.

Odrta vprašanja:

Ali obstaja možnost za kakršnokoli ligo v metanju »krugel« - petanki?

Kaj pa sodelovanje na turnirjih petanke v okviru petankarske zveze Slovenije?

Želje

Osebnost se mi postavlja vprašanje, če je več vredna neka manjša prireditel enkrat na leto ali je več vredno kontinuirano tedensko druženje, ki preraste v prijateljstvo – pajdaštvo. Odgovor podajam v spodnji zahvali. V imenu ŠD društva Dolenci in v svojem imenu se iskreno zahvaljujem vsem »kruglašem«: malo starejšim, malo mlajšim, moškim, ženskam, tistim iz Dolenc, tistim iz Šalovec, tistim iz Būdinec, pa tistim iz Hodoša oz. Krlivnika, Petrovec in Murske Sobote, za vse prijetne in predvsem zabavne trenutke, ki smo jih preživeli skupaj z željo, da bo tako tudi v prihodnjem letu. Še naprej si želimo tudi sodelovanja z Društvom upokojencev Šalovci.

Besedilo in fotografije: Andrej Lainšček

3. tradicionalno srečanje in tekmovanje v Paeyballu navdušilo

Letošnje poletje smo v društvu Paeyball ponovno dokazali, da je šport odličen način za druženje, povezovanje in dobro voljo. V soboto, 29. junija 2024, smo člani in podporniki Društva za promocijo in razvoj športa otrok, odraslih in invalidov v Dolencih organizirali že 3. tradicionalno srečanje in tekmovanje v igri Paeyball, ki je vedno bolj priljubljena. Tekmovanje je potekalo v dveh kategorijah: v kategoriji otrok do 12 let in v kategoriji odraslih. Ob sončnem vremenu, ki nas je spremljalo ves dan, so se na prizorišču zbrali številni tekmovalci in navijači. Zbrani udeleženci so bili priča napetim in razburljivim igram, kjer so tekmovalci pokazali veliko spretnosti, vztrajnosti in športnega duha. Zmagajo pa so tokrat domov odnesli najbolj vztrajni

in pogumni, ki so s svojo igro navdušili tako nasprotnike kot gledalce. Vzdušje je bilo prijetno in sproščeno, kar je še dodatno popestrila pogostitev s hrano in pijačo, ki je vse prisotne napolnila z energijo in še okrepila družabni del dogodka. Ob koncu smo najboljšim tekmovalcem podelili

lili spominske medalje, s čimer smo jim izkazali priznanje za njihov trud in odlične dosežke. Iskrena hvala vsem, ki so prispevali k uspehu dogodka – od tekmovalcev, prostovoljcev, podpornikov, do vseh prisotnih, ki so s svojo prisotnostjo in navijanjem ustvarili nepozabno športno vzdušje. Veselimo se že naslednjega srečanja in vabimo vse, da se nam pridružijo tudi v prihodnje, ko bomo skupaj znova dokazali, da je Paeyball šport, ki združuje in navdihuje.

Besedilo in fotografije: Tomaž Hanc, predsednik Društva Paeyball

Slovesnost ob 140-letnici šolstva v Šalovcih: »ŠOULA ŠČE BOU«

V petek, 25. oktobra 2024, smo v šolski telovadnici slavnostno obeležili 140 let šolstva v Šalovcih. Na prireditvi Šoula šče bou je nastopilo 53 učencev šole; člani otroškega in mladinskega pevskega zbora, mladi gledališčniki, pesalci ter nekdanji učenci šole. Šola je namreč tekom let razvijala in krepila medgeneracijsko sodelovanje. Program in scenarij prireditve sta pripravila Suzana Škodnik in Andrej Lainšček, za sceno je poskrbela Klavdija Celec, oder je okrasila Cvetka Baranja Lukašev, tehnično podporo so nudili Dejan Rocner, Nejc Rajtar in Anton Bedek. Prireditev je pričel in zaključil mali rjitar, Anže Gašpar. Igrani del, »Zgodovine ne zataji«, so po scenariju Andreja Lainščka prikazali Kristjan Lainšček, Sandi Horvat ter učenci Erik Horvat, Urban Slaviček in Julijan Svetec.

Ker je bila leta 1925 na šoli uprizorjena igra »Šivilja Klara«, jo je za tokratno priložnost priredila Silvijka Sambt. Zaigrali so jo mladi gledališčniki pod mentorstvom Tamare Kavaš: Kai Časar, Bastian Črnko, Urban Slaviček, Ria Sterniša, Žiga Svetec in Katja Vukosavljevič. O prizadevnem delu naših predhodnikov ter delu današnje mlade generacije učiteljev, ki s svojim trudom uspešno odpirajo vrata inovativnim pedagoškim izzivom tako v slovenskem kot mednarodnem prostoru, je v

pozdravnem nagovoru spregovorila ravnateljica OŠ Šalovci, gospa Jožica Tratar.

Skozi zgodovino šolstva v Šalovcih so obiskovalce z veznim tekstom popeljali Kai Časar, Anže Gašpar, Ria Sterniša, Miha Svetec, Žiga Svetec, Zara Lea Toth, Katja Vukosavljevič, Sandi Horvat, Darja Slaviček in Martina Slankovič. Slednja je bila tudi povezovalka prireditve.

Bogastvo zgodovine šolstva je bilo, poleg veznega teksta, predstavljeno s projekcijo dokumentov iz šolskih kronik, s fotografijami nekdanjih učencev ter z različnimi viri in literaturo. Omeniti želim nekdanjega učenca šole, Marka Krenna iz Šalovcev, ki je izdal monografijo Julij (Gyula) Schönauer - Šalovski fotograf in Majo Hakl, vnukinjo Alojzije Sukič iz Šalovcev, ki je v zborniku Slovenskega šolskega muzeja objavila članek Šolski zvezek moje babice iz šolskega leta 1955-56. Prikazana so bila pričevanja oz. spomini na šolanje in učitelje

Katoliška šola, sezidana leta 1913, danes Dounekova domačija.

Evangeljska verska šola zgrajena leta 1914. Od leta 1930 je v teh prostorih delovala državna ljudska šola. (SSM, fototeka)

ŠALOVCI, OSNOVNA ŠOLA.

Otvoritev nove šole je bila 15. 9. 1963.

Šalovci z vrtcem danes.

v Šalovcih pred in po 2. sv. vojni. Pripovedovali so Amalija Štefanec, roj. Kerčmar, Koloman Barbarič, Albina Grkinič in Anton Horvat. Marsikoga je spomin ponesel v čas šolanja ...

Pričevanja je zbral in uredil Andrej Lainšček. Seveda ne bi bilo praznovanja brez omembe šole kot stavbe. Prva je bila lesena in skromna (leta 1884). Leta 1913 so sezidali katoliško in leta 1914 še evangeličansko šolo. Novo šolo z učilnicami za predmetni pouk so sezidali leta 1963. Leta 1999 smo dobili prenovljeno šolo s telovadnico in stara šola je postala dom vrtčevskim otrokom.

Leta so minevala, prihajali in odhajali pa so tudi učitelji in ravnatelji. Vsi so v Šalovcih pustili svoj pečat. Zabeleženi so v zborniku Razvoj šolstva v Šalovcih skozi čas:

Nizanje zgodovinskih dejstev in pričevanj so obogatile glasbene in plesne točke, ki so vsebinsko predstavljale določena obdobja:

- otroški pevski zbor pod vodstvom Valerije Grobelnik,
- mladinski pevski zbor z Jožefom Slavičkom,
- sokolski nastop pod vodstvom Maše Merčnik in Danila Podgorška,
- sprejem v pionirsko organizacijo, ki so ga prikazali vrtčevski otroci z vodenjem Lane Trajkovič in Timoteja Recka pod mentorstvom Barbare Ostrič in Nuše Kovač,
- 24 let glasbene prireditve Zlati glas ter
- glasbeno plesni zaključek pod mentorstvom Valerije Grobelnik in Jožefa Slavička, v katerem so plesalce in pevce obeh zborov spremljali harmonikarji Anže Gašpar, Julijan Svetec, Žiga Svetec in Jožef Slaviček ter bas kitarist Jože Šömenek.

Svoje poglede na 140 let šolstva v Šalovcih so podali še predstojnica Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Območne enote Murska Sobota, gospa Darja Farič Klemenčič, poslanec DZ RS,

gospod Damijan Zver ter župan občine Šalovci, gospod Iztok Fartek. Samo slovesnost je obogatila poezija Ferija Lainščka, nekdanjega učenca OŠ Šalovci. Z njegovo pesmijo Nigdar ne boš znala je navdušil Dominik Gubič, z zaključno Vse de šče kak je bilou pa so se poslovili vsi povezovalci prireditve.

Če se je na prireditvi predstavilo 53 učencev šole, je pa vseh 55 učencev z mentoricami Klavdijo Celec, Miro Serec in Mašo Merčnik pridno pripravljalo skromna darilca za obiskovalce in povabljenе goste. Vsi nastopajoči učenci in odrasli, mentorji in kolektiv OŠ Šalovci pa so dejavnosti v zvezi s praznovanjem 140-letnice aktivno pomagali načrtovati. Prireditve so sprejeli za svojo, zato je izvedba bila sproščena, doživeta in izrazna.

Za vse, ki si prireditve niso mogli ogledati v živo in vse tiste, ki si jo želijo še kdaj ogledati, prilagam povezavo:

Besedilo: Suzana Škodnik
Fotografije: vestnik.si, arhiv OŠ Šalovci

ŠOULA ŠČE BOU – vtisi učencev

25. oktobra smo imeli zelo pomembno proslavo. Praznovali smo 140 let šolstva v Šalovcih. Učenci smo zanj zelo veliko vadili, kljub temu sem bila pred nastopom prestrašena. Z mladinskim pevskim zborom smo zapeli dve pesmi. Povezovalci so govorili o zgodovini šole, ki je bila zanimiva. Nekateri so nastopali v igrinah in plesali. Za obiskovalce in povabljenе smo pripravili majhna darilca, ki so jih dobili po proslavi.

Larisa Baranja, 6. razred

Že v začetku septembra smo začeli s pripravami. Redno sem obiskoval vaje, ki smo jih imeli. Nastopal sem v pevskem zboru in skeču, igral sem harmoniko. Pred proslavo sem bil zelo nervozen. Ko smo prišli na vrsto, je bilo vse lažje. Proslava mi je bila zelo všeč. Tako bi lahko večkrat pripravili.

Julijan Svetec, 6. razred

Praznovali smo 140-letnico šolstva v Šalovcih. Bobnar je oznanil začetek proslave. Ker nisem pela v pevskem zboru, sem bila za zaveso. Ostali so peli, plesali in igrali v skeču. In potem sem končno prišla na vrsto. Plesala sem v sokolskem plesu. Bilo nas je 15.

Ela Humbel, 5. razred

Pela sem v pevskem zboru. Potem sem plesala sokolski ples. Mladi gledališčniki so zaigrali zanimivo igro Šivilja Klara. Nastopali so še vrtčevski otroci ter harmonikarji.

Meni je bila ta proslava zelo zelo všeč, ker take še nisem doživela.

Ana Mari Baranja, 5. razred

Obletnico šole smo začeli pripravljati septembra. Vadili smo skoraj vsak dan in imeli smo dve generalki. Na proslavi sem pela in plesala. Pela sem pri otroškem in mladinskem pevskem zboru. Imeli smo več kot dvesto gledalcev. Proslava je trajala skoraj dve uri. Na koncu je bilo vse v redu. Pa še pri glasbi smo dobili oceno pet.

Mara Bunderla, 5. razred

V šoli smo se zelo dolgo pripravljali na naš trenutek, ko bo šola praznovala 140 let. Imeli smo priprave in čakali, kdaj bo prišel ta čas. Ko so prišli obiskovalci, smo začeli z nastopom. Jaz sem nastopala v pevskem zboru in plesnem krožku. Po proslavi smo se posladkali in tudi zabavali. Meni je bila prireditve zelo všeč in tudi mojim staršem. Mislim, da tudi obiskovalcem.

Tia Grebenar, 5. razred

Najprej smo se pripravljali z vajami. Na proslavi sem nastopal v prvi igri. Takoj po tem sem pel v otroškem in mladinskem pevskem zboru. Deklice so plesale kar tri pesmi. Nato je šlo zares. Odigral sem še drugo igrico, zapel še pesmi in to je bilo to. Proslava je bila v redu, vem pa, da se lahko še bolj potrudim.

Urban Slaviček, 5. razred

OŠ Šalovci prejela 4 priznanja na IZUM-u 2024

V Murski Soboti je od 19. do 22. novembra 2024 potekal Festival inovativnosti, Znanosti in Ustvarjalnosti mladih – IZUM 2024, ki deluje pod okriljem Murskosoboškega regionalnega centra Zveze za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS). Na slavnostni akademiji so podelili priznanja učencem in dijakom za državno tekmovanje iz znanja logike, osnovnim in srednjim šolam so podelili statuse raziskovalnih šol, prav tako so nagradili mentorje in šole, ki so se najbolj izkazale z razstavljenimi izdelki. Naša šola je na stojnici v Maximusu v Murski Soboti predstavljala etnološki tabor Rokodelstvo, ki se je na naši šoli odvijal 26., 27. in 28. junija 2024. Predstavili smo 5 delavnic: lončarstvo, kovaštvo, lesarstvo, pletenje košar in medicinarstvo.

Na svečani podelitvi smo prejeli kar 4 priznanja oziroma plakete:

- OŠ Šalovci je ponovno pridobila naziv raziskovalna šola.
- Zasedli smo drugo mesto v kategoriji raziskovalna in ustvarjalna dejavnost med osnovnimi šolami in vrtci, kjer smo bili nagrajeni za postavitev stojnice in predstavitev tabora.
- Učiteljici Jana Lazar in Mira Serec sta prejeli plaketi za aktivno in uspešno sodelovanje ter strokovno in pedagoško delo na področju mladinskih raziskovalnih taborov.

Ponosni smo, da na šoli delamo kvalitetno. Da se trudimo in našim učencem nudimo čim več, kar je možno, tudi že v času počitnic. In veseli smo, ko naš trud in delo opazijo in nagradijo s priznanji.

Besedilo in fotografije: Mira Serec

Teden Šalovske hrane: DIŠI PO DOMAČEM

Od 11. do 15. novembra smo na OŠ Šalovci obeležili teden domače, slovenske hrane, bolj natančno Šalovske hrane. Teden domačih dobrot smo v petek zaključili s tradicionalnim slovenskim zajtrkom. Čez teden je nastajala razstava z domačimi, Šalovskimi pridelki. Veseli smo, da živimo v krajih, kjer še vedno naše družine pridelajo dosti zelenjave in sadja, pa tudi mesa in mesnih izdelkov. Učenci so prinašali domača jabolka, kaki, kivi, bučke, krompir, korenje, repo, črno redkev, solato, pšenico ... Prinesli so tudi nekaj vložene zelenjave, kisle kumarice, domače marmelade in kompote. Pa še med, bučno olje in razne sirupe. Skratka, razstava je bila bogata z domačo hrano. Tekom tedna so tudi učenci dobili kot popestritev in v degustacijo po malici še jajčni in drobnjakov namaz, ki so ga pripravili učenci pri gospodinjstvu z učiteljico Darjo, pa ribezovo in jagodno marmelado, bučna semena, tako navad-

na kot pražena. Hvala staršem, ki ste svoje pridelke podarili šoli. Marmelado smo že pojedli. V petek smo z učenci 5. in 6. razreda jesensko dekorirali mize v jedilnici za slovenski tradicionalni zajtrk, kjer smo imeli kruh, maslo, med, mleko in jabolko. Poudarek je na domačih jedeh, od lokalnih pridelovalcev in čebelarjev. Hvala čebelarjema Jožici in Bojanu Črnko iz Markovec za doniran med pri zajtrku. Z devetošolci smo tekom tedna raziskovali lokalne ponudnike hrane v Občini Šalovci in njihovo oglaševanje pridelkov po spletu oz. njihovo sodelovanje v raznih oddajah. Vse te prispevke s spleta smo s pomočjo učitelja Dejana strnili v video prispevek, kjer so bili glavni akterji Ekosocialna kmetija Korenika, Čebelarstvo Zorjan, Turistična kmetija Mali Raj s prodajo kozjega sira z raznimi dodatki, Ekološka kmetija Rengeo s prodajo ekološke zelenjave, domačega mesa, raznih mok in zdrobov, sokov in vložene zelenjave, kmetija Pertoci s prodajo bučnega in kono-

pljinega olje ter Kmetija mašAljaž s prodajo zelenjave. Seveda ne smemo mimo ostalih občanov, ki se trudijo z manjšimi kmetijami, kjer pridelujejo zelenjavo, krompir, buče, pšenico, koruzo in redijo kakšnega prašiča in kokoši, pa imajo to za lastne potrebe ali pa še za kakšnega prijatelja, sorodnika, sosedo. Nekaj je še občanov, ki imajo vsaj svoj vrt z zelenjavo. Čez teden so učenci v podaljšanem bivanju risali svoj naj zajtrk, pri nemščini na razredni stopnji pa so se o tradicionalnem zajtrku pogovarjali in risali. V petek nam je po zajtrku o čebelarjenju spregovoril še gospod Jože Slaviček starejši iz Šalovec, ki je šoli tudi poklonil med. Je bil čebelar in kmet, med drugim pa je dedek našega petošolca Urbana. S tem smo lepo zaokrožili našo uro družjenja pri posebnem zajtrku in naš teden domače hrane. Še vedno diši po domačem ...

Besedilo in fotografije: Mira Serec

Utrip razredne stopnje

Prvi šolski dan naših prvošolčkov.

V začetku meseca oktobra smo se odpravili na izlet v Ljubljano, kjer smo si ogledali operno hišo in spoznavali živali v živalskem vrtu. Kljub dežju smo se imeli čudovito!

V Tednu otroka, kateri je letos potekal na temo »OTROK, NEPOPISAN LIST«, smo se odpravili v bližnji Grad na Goričkem, kjer smo z Olijem uživali v zgodovini vulkanov na naših tleh, v Vulkaniji. Poskrbeli smo tudi za razgibanost in zdravo telo ter se odpravili na jesenski pohod čez Šalovski breg vse do Krplivnika in nazaj do šole. V čudovitem sončnem in toplim jesenskem dnevu pa smo na naši poti poskrbeli tudi za čisto okolico. Slovesno pa je bilo tudi ob sprejemu prvošolcev v Šolsko skupnost.

Vulkanija

Jesenski pohod

Sprejem prvošolcev v Šolsko skupnost

Slovesnost na naši šoli; naše prvošolčke smo sprejeli med člane Šolske skupnosti. Da jim bo lažje pri premagovanju šolskih dejavnosti, je vsak dobil svojega mentorja iz 9. razreda.

Učenci planinskega krožka so se udeležili srečanja mladih planincev MDO Pomurja v Lenartu. V odlični družbi so se podali na pohod okoli jezera Radehova in uživali v prelepem jesenskem dnevu.

Konec oktobra, tik pred zasluženimi jesenskimi počitnicami, se je na naši šoli odvilo veliko rojstnodnevno praznovanje naše šole in šolstva v Šalovcih. Z veseljem smo svoje pevske in plesne sposobnosti pokazali tudi mi.

Besedilo in fotografije: Valerija Grobelnik

Vrtec pri OŠ Šalovci praznuje 25 let

Zdi se nam, da je jesen minila v hitrem teku, saj je bila polna dejavnosti ter novih izkušenj v vrtcu. Otroci so raziskovali naravo, opazovali spremembe, ki jih prinaša ta letni čas ter uživali v različnih ustvarjalnih dejavnostih. V mesecu septembru smo praznovali 25. obletnico vrtca, to je poseben mejnik. Ob tej obletnici smo za otroke pripravili predstavo »Pujska pečeta torto«, preko predstave je bilo poudarjeno sporočilo o prijateljstvu, sodelovanju ter veselju ob praznovanju rojstnega dne. Otroci so spoznali, kako pomembno je deliti srečo ter se zabavati skupaj. Ob tej obletnici je nastala tudi himna vrtca.

Ob svetovnem dnevu hoje, 15. 10. 2024 smo izvedli pravljčni sprehod po gozdu z dedki in babicami. Na začetku smo se ob glasbi razgibali, nato pa vzeli pot pod noge in sledili puščicam. Na poti so nas čakale postaje z dejavnostmi. Kar veselo smo se ustavili pri postaji št. 2, kjer so nas čakali copatki, ki smo jih pridno okraševali z naravnim materialom. Ob sledenju puščicam smo le prispeli do gozda, kjer smo našli dom Muce Copatarice. Ker pa se je Muca Copatarica sprehajala po gozdu, smo jo morali poiskati. Klicali smo in klicali, naposled se je le prikazala. Otroci so ji pokazali svoje copatke in obljubili, da bodo pridno pospravljali copatke za seboj.

Ta jesen je bila res polna čarobnih dogodivščin v vrtcu. Sedaj pa je pred nami mesec december, praznični čas. Prav gotovo si bomo tudi v vrtcu pričarali praznično vzdušje ter odštevali dneve do božiča ter do novega leta. Naj vsem bralcem Severovzhodnika praznični čas, nariše iskrene nasmeške na obraz ter veliko toplih objemov in stiskov rok.

Besedilo in fotografije: kolektiv Vrtca

Trije dobri možje – zahvala

V mesecu novembru so nas v Vrtcu pri OŠ Šalovci obiskali trije dobri možje, kot jih je gospod Sotlar tudi predstavil. Borut Sotlar iz Selnice ob Dravi, razveseljuje otroke po vsej Sloveniji. Naš vrtec je 80 vrtec, ki je v dar dobil njegove izdelke. Sam nam je povedal, da je ob izgubi vida ugotovil, da zna čudovito oblikovati les. V dar smo dobili čudovite lesene mize, majhne stole, različne igre ...

Takšna darila niso le lepa gesta, ampak so tudi odlična priložnost za otroke, da spoznavajo pomen delovanja skupnosti, obrtnike ter obenem spoštujejo ročno delo ter ustvarjalnost. Vzgojiteljice smo obdaritev izkoristile tudi kot izhodišče za pogovor o ustvarjanju, darovanju ter vrednosti ročno izdelanih predmetov. Izdelki so nam omogočili obogatiti prostor ter pričarali otroške nasmeške.

Sotlarju, njegovemu spremljevalcu ter gospodu Rajnišu, da so nas tako lepo presenetili ter polepšali praznični čas, ki je pred nami.

Vzgojiteljice smo navdušene nad življenjsko zgodbo gospoda Sotlarja, ki je živ dokaz, da je z močno voljo mogoče doseči vse. Otroci in kolektiv vrtca se iskreno zahvaljujemo gospodu

Besedilo in foto: kolektiv Vrtca

Utrinki s POŠ Domanjševci

Septembra je v vrtec zakorakalo 7 živahnih, veselih in igrivih otrok, starih od ena do šest let. Za vrati našega vrtca sta doma prijaznost in toplina. V vrtcu se imamo lepo in ni nam dolgčas. Radi pojemo, plešemo, telovadimo in ustvarjamo. Najraje pa se seveda igramo in preživljamo čas v naravi. Nekaj mesecev je sicer že za nami, čakajo pa nas še meseci polni novih izkušenj in priložnosti za rast. Veselimo se vseh trenutkov, ki jih bomo skupaj doživeli ter jih spremenili v dragocene spomine. Vzgojitelji se trudimo, da se otroci vsak dan naučijo nekaj novega, zanimivega ter da nam smeha in veselja nikoli ne zmanjka. Saj kot je povedal velik vzgojitelj otrok in mladih Don Bosco: »Ni dovolj, da imamo otroke radi, oni morajo ljubezen čutiti.«

Szeptembertől hét eleven, vidám és játékos gyermek jár az óvodánkba. Életkoruk változó: 1-6 évesek. Az ajtón belépve kedvesség és melegség fogad minket. Jól érezzük magunkat, és soha nincs unalom. Szeretünk énekelni, táncolni, tornázni és alkotni. De leginkább a játék és a természetben töltött idő örvendeztet meg bennünket. Bár már eltelt néhány hónap, még mindig sok új tapasztalat és fejlődési lehetőség vár ránk. Várjuk a közösen átélt pillanatokat, és értékes emlékekké változtatjuk azokat. Pedagógusként arra törekszünk, hogy a gyerekek minden nap tanuljanak valami újat és érdekeset, és hogy a nevetés és öröm sose hagyja el az óvodánkat. Ahogy Don Bosco, a gyermekek és fiatalok híres nevelője mondta: „Nem elég szeretni a gyerekeket, érezniük kell a szeretetet.”

*Besedilo in fotografije: učiteljice in vzgojiteljice
Podružnične šole in vrtca Domanjševci*

Grajski bazar z goričkimi meštri

Javni zavod Krajinski park Goričko je že osemnajstič po vrsti priredil grajski bazar, na katerem so se na 38 stojnicah predstavili rokodelci in kmetije, ki živijo in delajo na zavarovanem območju narave Krajinski park Goričko in njegovem obrobju. K organizaciji prireditve se pridružuje Goričko društvo za lepše vütro in Občina Grad. Namen prireditve je privabiti obiskovalce k spoznavanju posebnosti in značilnosti na Goričkem in k podpori Goričancev z nakupom izdelkov in kulinarčnih dobrot ter ogledom kulturnega programa. S ciljem, da se na dogodku predstavi tudi delo zaposlenih v javnem zavodu, je dogodek bil obogaten z ogledom razstav, ki so v grajskih prostorih in v grajskem parku z ozaveščevalno vsebino ohranjanja narave, kulturne dediščine in umetnosti. Letos je to gostujoča razstava »Veščine mojstrov in mojstvic tkanja«, ki je v lasti Pokrajinskega muzeja Ptuj Ormož in ustreza letošnjemu slo-

Zunanja razstava Semena za življenje.

Zunanja razstava O travnikih in semenih.

ganu Dnevoev evropske kulturne dediščine (DEKD) - Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav. Na ogled je še razstava Pomurskega muzeja - Kmečka opravila na likovnih delih. V še ne dokončno obnovljenih prostorih so na ogled Sadeži iz

travniških sadovnjakov na Goričkem in razstava likovnih del Ejti Štih. V grajskem parku stojijo fotografije velikega formata na razstavi O travnikih in semenih v okviru projekta LIFE FOR SEEDS.

Obiskovalce sta nagovorila v. d. direktorja Javnega zavoda KP Goričko Andrej Smodič in županja Občine Grad Cvetka Ficko. Na prireditvi javni zavod vsako leto podeli priznanja za NAJ travnik in NAJ travniški sadovnjak kmetijam, ki na njih skrbijo za biotsko raznovrstnost in na ta način prispevajo k ohranjanju narave in krajine.

Strokovna komisija je med letošnjimi devetimi prijavitelji za NAJ travnik ocenila in podelila:

1. nagrado Barbari in Helfriedu Prietl iz Dolenc,
2. nagrado Alojzu Grahju iz Gornjih Petrovec,
3. nagrado si delita Štefan Malinovič iz Lončarovec in Janez Gašpar iz Čepinec.

Naj travnik 2024.

Strokovna komisija za NAJ travniški sadovnjak je med šestimi prijavitelji izbrala in podelila:

1. nagrado Antonu Horvatu iz Dolenc,
2. nagrado Edvardu Bučku iz Serdice,
3. nagrado Borisu Banfiju iz Moščanec.

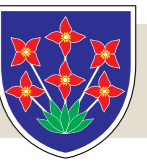

Naj travniški sadovnjak 2024.

Na pobudo Goričkega društva za lepše vütro je strokovna komisija že enajstič po vrsti izbirala NAJ ogracek z brajdo. Spričo med seboj neprimerljivih »ogracekov« je komisija odločila, da se podeli tri enakovredne nagrade:

- Kmetiji MašAljaž iz Dolenc,
- Zavodu Mlin iz Pečarovec,
- Jožici Vogrinčič iz Gerlinec.

Naj ograček z brajdo 2024.

V zabavnem programu si je pri streljanju s fračo naziv Naj frečar pridobil Matjaž Ledinek iz Maribora, Naj frečarka Vida Kuhar iz Košarovec, Naj mladi frečar Noah Šadl in Naj mlada frečarka Ariel Šadl iz Murske Sobote. Program je povezoval Nino Gumilar. Dogodek so popestrili Zavod Enostavno prijatelji s predstavo »Čebelica Tinka in Tonka«, Folklorna skupina Grajski duhci OŠ Grad, Folklorna skupina KUD Goričko Gornji Petrovci, Kulturno društvo Rogašovci - Dramska sku-

Folklorna skupina KUD Goričko Gornji Petrovci.

pina Močnikovi, poslikava obraza s Sandro Kuhar, vožnja s kočijo Dvorca Rakičan, fračarija s člani Goričkoga društva za lepše vütro, kulinarska ponudba Gostilne-pizzerie RAJ od Grada in Koncert Samo Budna&Band.

Grajski bazar bo ponovno 4. oktobra 2025. Vabljeni.

Besedilo in fotografije: Javni zavod Krajinski park Goričko

Projekt LIFE FOR SEEDS skozi leto 2024

Krtačenje travnika v Selu.

Nezadržno se bližamo koncu koledarskega leta in olajšano se oziramo nazaj, saj smo uspeli uresničiti vse zadane cilje projekta. Leto smo začeli s postavitvijo novega informacijskega pulta, ki je postavljen na travniku ob glavni cesti v Šulincih. Pult se tako pridružuje ostali parkovni infrastrukturi, katere namen je obveščati/ozaveščati širšo javnost o biotski pestrosti, ki se tukaj pojavlja na vsakem koraku. Z zainteresiranimi kmeti smo sklenili pogodbe o koriščenju kmetijskih zemljišč. Nabiranje semen za semensko banko je potekalo na 10 travnikih tekom celoletne vegetacije. V treh letih projekta smo nabrali že preko 400 vrst prosto rastočih travniških rastlin (cilj je bil 300). Letos smo zaključili tudi z obnovo suhih travnikov z zelenim

Nanos zelenega mulča v Šulincih.

mulčem in začeli z obnovo mokrotnih in nižinskih ekstenzivnih travnikov.

Obnova slednjih je potekala z žetvijo semenskih mešanic, katero smo jeseni tudi ročno posejali s pomočjo uporabnikov Varstveno delovnega centra Murska Sobot. Poleti je na Goričkem potekal tudi mladinski ornitološko-raziskovalni tabor v okviru projekta LIFE FOR SEEDS. Mladi raziskovalci so raziskovali ptice, travnike in biodiverzitetu Goričkoga. Skupaj smo proučili delo nadzornikov, nabirali semena za semensko banko in si ogledali stalno razstavo o netopirjih v Kančevcih. V grajskem parku gradu Grad je gostovala potujoča zunanja razstava Semena za življenje, ki se je nato preselila na ploščad pred Cen-

Nabiranje semen za semensko banko.

trom Volčin v Šalovcih, trenutno pa je postavljena pred paviljonom Expano v Murski Soboti. Konec poletja smo postavili v grajskem parku gradu Grad novo zunanjo razstavo O travnikih in semenih. Razstava povzema aktivnosti, ki so se in se še izvajajo tekom projekta, ne samo na Goričkem, ampak tudi drugod po Sloveniji. Vljudno vabljeni, da svoj vsakdan obogatite s sprehodom ob čudovitih fotografijah pisanih travnikov obeh razstav, z obiskom pisanih travnikov in s spremljanjem aktivnosti projekta LIFE FOR SEEDS na spletni strani Krajinskega parka Goričko. Hkrati želimo vsem občanom občine Šalovci ter bralkam in bralcem občinskega glasila Severovzhodnik vesele in blagoslovljene božično-novoletne praznike.

Besedilo: Monika Matjašec; Fotografije: Monika Matjašec, Gregor Domanjko

Praznični čas je nočna mora za živali

Božično-novoletni prazniki so čas, ko bi naj v družinah bilo obilo veselja, radosti in topline. To veselje nemalokrat izražamo tudi z močnimi svetlobnimi in zvočnimi efekti, torej petardami in svetlobnimi raketami. A žal pri tem iz leta v leto pozabljamo, da so v naši sredini tudi živali, ki ne razumejo naših početij. Mi pa bi lahko zgolj z malo pozornosti in razumevanja njim prizanesli, da jih ne bi bilo strah. Razumimo, da nam živali ne vedo povedati, da se ne počutijo dobro, pa čeprav to stalno kažejo na njim znani način. Veterinarska medicina vedno znova opozarja, da živali slišijo 5 do 6 krat bolje od nas, kar pomeni, da jim prekomerni poki povzročajo tudi bolečino v ušesih. Nekatere živali slišijo celo tako dobro, da zaznavajo oddaljene nevihte in celo potrese. Vse to pa je vzrok, da v prazničnem času zelo dosti hišnih ljubljencev pobegne od doma. Te zgodbe nemalokrat imajo žalostni konec. V kolikor pa pobegle živali najdemo in jih pripeljemo v zavetišče za domače živali, postanejo v primeru, da so čipirane (čipirana mora biti vsaka žival starejša od treh mesecev) breme lastnika. Tiste, ki pa niso čipirane so breme lokalnih skupnosti.

Toda opozoriti moramo, da ljudje in mediji govorijo skoraj izključno o hišnih ljubljenceh. Tu pa so še t.i. ekonomske živali (govedo, prašiči, konji ...), ki pa so prav tako enako prizadeti. Morda še bolj, saj je dosti psov prostih in se lahko prosto gibajo, medtem ko so omenjene živali na privezu ali v boksih. Za te živali se priporoča, da je v času najhujšega pokanja prižgana luč, s čimer jih svetlobni efekti manj strašijo. Razen tega je zaželeno, da se v najbolj kritičnih trenutkih v hlevu dogaja nekaj glasnega. Najbolj primerno je vrtenje glasbe, kar nekoliko razbline učinek poka. Naj omenim, da vsi ti dogodki imajo tudi ekonomske učinke. Krave mlekarice imajo bistveno manj mleka, zaradi stresa so bolj dovzetne za bolezni, slabše pa v tem času priraščajo tudi pitanci. Na srečo se v veterinarskih lekarnah že dobijo zdravila, ki živali pomirijo. Če so nekoč ta pomirjevala delovala tako, da so jim onemogočala pobeg, zaradi delovanja na mišice (psihično pa so vseeno čutile strah), se v zadnjih letih dobijo pomirjevala, ki jih psihično pomirijo in jih desenzibilizirajo, kar pomeni, da bistveno manj zaznavajo efekte. In kako živali kažejo, da jih je strah? Predvsem s hitrim dihanjem, iz trenutne situacije bi najraje kar nekam tekle, vidno kažejo znake živčnosti, lahko lajajo, cvilijo ali celo uničujejo predmete in srce jim zelo hitro razbija. Ne pozabimo, da jim dobro dene – če je to mogoče, da jih vzamemo v naročje, jih stisnemo k sebi in se z njimi pogovarjamo. In ne pozabimo: praviloma se živali skozi življenje ne morejo navaditi na pokanje. Pri tem je važno opozoriti, da je pokanje in spuščanje svetlobnih raket dovoljeno med 26. 12. in 2. januarjem. In naj ponovim veterinarsko večkrat izrečeno priporočilo: Ne pokajte. Živali vam bodo hvaležne. Tudi divje.

Besedilo in fotografija: Jožef Črnko

Društvo za zaščito živali Pomurja Novice – ZIMA 2024

ZIMA JE POGOSTO ZAHTEVNO OBDOBJE ZA ŽIVALI

Nizke temperature, pomanjkanje hrane ter izpostavljenost pirotehnikni so dejavniki, ki živalim pogosto predstavljajo stres, nekaterim celo resno nevarnost. Zato moramo biti v zimskih časih toliko bolj pozorni do živali.

Skrb za domače in prostoživeče živali

Hišne živali, ki bivajo na prostem potrebujejo **zavetje pred mrazom in vetrom**. Pasje ute morajo biti dobro izolirane, **dvoprekatne in dvignjene od tal**. Prav tako tudi hiške za mačke, ki bivajo zunaj. Najbolj učinkovito je, da jih napolnimo s **slamo (ne z odejicami, saj se le te napijejo vlage in na tak način hladijo)**. V zelo nizkih temperaturah jim zagotovimo bivanje v notranjih prostorih (hodnik, garaža, klet, ipd.). Za vzdrževanje toplote je potrebno dovolj gibanja. **Po sprehodih pa psom splahnemo in posušimo šape.**

Pašne živali potrebujejo vetrolom v katerem si bodo poiskale zavetje, ter nekaj več hrane, saj imajo zaradi mraza povečano potrebo po energiji. Pomembno je, da je njihova dlaka suha in čista.

Prostoživečim živalim lahko pomagamo s primerno hrano; ježkom damo mačje brikete (ne sadja in mleka!), pticam pa semena, zrna in oreščke (ne kruha!). Odpadno rastlinje, kot so listje in veje, lahko pograbimo na kup, ki bo služil kot zavetje in prezimovališče za živali.

Nevarnost pirotehnik

Veliko ljudi se ob pokanju pirotehnik počuti neprijetno. Nekaterim otrokom, starostnikom, ljudem s posebnimi potrebami pa povzroča veliko trpljenja. Prav tako večini živali. Namreč, one **ne vedo, da je to pokanje in bliskanje le izmišljen način praznovanja**. Za njih predstavlja resnično nevarnost. Ptice v paniki izgubijo orientacijo in se zaletavajo, domače živali brezglavo bežijo. V prazničnem času največ izgubljenih in povoženih živali. Zato je pomembno, da jih **imamo v času praznovanja na varnem, najbolje pri sebi**. V kolikor vam kljub temu pobegne, o tem čimprej obvestite lokalno zavetišče in veterinarske postaje.

Moja žival se boji pokanja

Tresenje, slinjenje, plitvo dihanje, driska, bruhanje kažejo, da je vaša žival v veliki stiski. Že nemirnost, neješčost in apatičnost kažejo, da jim je zelo neprijetno. **Zunanjega sveta ne moremo ustaviti, lahko pa poskrbimo, da se živali počutijo varne.**

Ne izpostavljam jih praznovanju na prostem, kjer se uporablja pirotehnik. Sprehode prilagodimo na obdobja, ko ni pokanja ter jih imamo na povodcu. **Prostor naj bo čim bolj zvočno in vizualno izoliran** (tudi za živali v hlevih). Predvajamo jim lahko umirjeno glasbo, ki bo zakrila intenzivnost pokanja. **Če jih je strah, jih ne tolažimo, temveč jih poskusimo razvedriti z dejavnostmi, ki jih imajo rade** (priboljški, igra, cartanje, idr). Koristi jim, da jih že vnaprej začnemo navajati na pokanje s pomočjo zvočnih posnetkov, katere postopoma podaljšujemo ter jim višamo glasnost. **Najbolj jim pomagamo s tem, da smo z njimi.**

OB DARJUJOČI IN DOBRODELNI DECEMBER

Živali vsekakor niso primerno darilo. Skrb za živali terja veliko odgovornosti, časa (lahko tudi 15 ali več let) ter predstavlja tudi strošek. **Skrb za žival je odločitev in ne presenečenje!**

Jih pa lahko namesto tega obdarimo. **Predvsem tiste, ki najbolj potrebujejo našo pomoč.** Z naročilom koledarja v katerem vas bo vsak mesec pozdravila ena od živali, ki smo ji pomagali v lepše življenje.

2025
Koledar
Društva
za zaščito živali
Pomurja

MAJ
DECEMBER

Koledar lahko naročite: dzppom@gmail.com / 070 879 212
Prezjem: po dogovoru / prevzemna mesta / po pošti
Prispevek: 10 eur (+ 2 eur, če gre po pošti)

Skupaj pišemo srečne zgodbe.

NAMENITE NAM 1 % DOHODNINE - VAS NE STANE NIČ!

Država se v korist organizacijam, ki delujejo v javnem interesu, odpove 1 % dohodnine. V kolikor ta del dohodnine ne namenite nobeni organizaciji, ta ostane državi. Spodnji obrazec **izpolnite, odrežete in pošljete** na naslov **Društvo za zaščito živali Pomurja, Trg zmage 8, 9000 Murska Sobota** ali na naslov krajevno pristojnega davčnega urada, kjer ste zavezanec za dohodnino - **najkasneje do 31. 12. 2024!**

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naslov, poštna številka, ime pošte)

(davčna številka in pristojni davčni urad, izpostava)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca							Odstotek (%)	
DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI POMURJA	1	9	4	4	6	9	9	3	1

V/Na _____, dne _____

(podpis davčnega zavezanca/-ke)

Trg zmage 8, p.p. 30, SI 9000 Murska Sobota, Tel. št.: 070/879-212, 031/528-396, 040/736-313
Spletni naslov: www.dzppomurja.si, e-pošta: dzppom@gmail.com, FB: www.facebook.com/drustvo.zivalipomurja

500 Slovenij je enako velikih kot ena Kanada

Kanada je druga največja država na svetu. V njeno površino bi spravili 500 Slovenij, kar pomeni, da meri deset milijonov kvadratnih kilometrov. Sestavlja jo deset provinc in trije teritoriji, na katerih je več 100 000 jezer. Šteje dobrih 37 milijonov prebivalcev, ki uporabljajo 2 uradna jezika (angleščina in francoščina) in več regionalnih jezikov. Država priseljencev je postala samostojna 1. julija 1867. Je federalna parlamentarna ustavna monarhija, monarh pa je seveda angleški kralj Karel III, ki pa ima zgolj ceremonialno vlogo. Predsednik trenutne vlade je Justin Trudeau, čigar oče je bil prav tako predsednik kanadske vlade. Neverjetno je, da ima tako velika država kot je Kanada zgolj eno sosedo – ZDA. Vsak obiskovalec bi si pred obiskom Kanade moral narediti seznam želja in se zavedati, da gre v mlado državo, ki je dobila samostojnost šele leta 1867. Zato ni realno pričakovati, da bodo na ogled arheološke najdbe in različne sta-

rine. Tega sem se dobro zavedal, zato sem od obiska pričakoval čudovito naravo, sodobna mesta, jedi iz različnih držav, različno kulturno ponudbo, indijansko dediščino, pa še kaj. Da bom vse to tudi dobil sem vedel, saj je to bil moj drugi obisk Kanade. Potepanje s soprogo in najinima gostiteljema se je začelo že dan po prihodu. Prvi cilj je bil dobrih 6000 kvadratnih kilometrov veliki narodni park Algonquin. Glavna želja, da vidiva losa, se nama sicer ni izpolnila, a želja je bila potešena s tem, da smo srečali medvedko z mladiči, pa kanadske gosi, velike želve, jelenjad in precej drugih divjih živali. Kanadčani imajo zelo spoštljiv odnos do divjadi in številni imajo na telefonih aplikacije z glasovi predvsem ptičev in jih iščejo ob oglašanju. Nadaljevali smo proti pokrajini in mestu Haliburton, si tam nakupili živila in pribor za ribolov, ter se nameslili v koči ob čudovitem jezeru. Daleč od naselij in v družbi divjih živali.

Štiri dni ribolova, zabave in dobre kuhinje je minilo prehitro in že smo bili na poti proti Ottawi, kjer je sedež kanadske vlade. Ottawa ni postala glavno mesto po naključju, ampak je prestolnica zato, ker

ni niti na francoskem niti na angleškem teritoriju. To imenovanje je bila ena od modrih potez kraljice Viktorije leta 1857. Mesto leži ob reki z istim imenom in je ena od najbolj hladnih prestolnic na svetu. Je čisto in varno mesto z okrog 900 000 prebivalci. Na t.i. parlamentarnem griču krasi mesto veriga parlamentarnih stavb zgrajenih v angleškem stilu, ki so ob cesti, na kateri so bili leta 2019 v času covid 19 množični protesti voznikov kamionov, česar se Kanadčani še danes sramujejo. In to predvsem zato, ker so protesti imeli politično podlago. Ja, tudi kanadska družba je politično precej razdeljena. To se vidi po tem, da so stalni protesti pred parlamentom, oglašajo pa se tudi tuji protestniki, ki želijo opozoriti na težave v svoji domovini in na ta način iščejo rešitve. Ob stezah, ki vodijo do hrama demokracije, so številni spomeniki zaslužnim Kanadčanom. Ottawa ima znameniti 202 km dolgi kanal Rideau z 46 zapornicami, ki povezuje reko Ottawa z jezerom Ontario. Je pod Unescovo zaščito in se pozimi spremeni v najdaljše drsališče na svetu. Kanal je nekoč služil za transport lesa, danes pa je ena od glavnih atrakcij, saj je vzorno ohranjen, ob njem pa so

Kanada je država velikih jezer in čudovite narave. Na posnetku plaža jezera Huron.

kolesarske steze. Seveda se da po njem zapeljati tudi z ladjo. Amphibiousom pa je vozilo, ki vas popelje po kopnem in po reki. Na seznamu ogledov mora biti tudi ogled kanadskega muzeja zgodovine, ki je nacionalni muzej antropologije, kanadske zgodovine, kulturnih študij in etnologije. Velik del muzeja je posvečen Indijancem, za katere predvsem mladi trdijo, da jim je Kanada storilo veliko gorja. In to vse do devetdesetih let minulega stoletja, ko so nehali z odvzemi in prevzgojo indijanskih otrok. Razen tega država nikoli ni ugotavljala izginotja in pobojev Indijancev (predvsem žensk) in nikoli ni kaznovala krivcev za ta početja. Mesto nudi še ogled drugih muzejev, izstopa pa narodna galerija Kanade z znamenitim pajkom pred vhom. Na razpolago so vam tudi adrenalinski športi, čudoviti parki in seveda pestra kulinarčna ponudba. Zanimiva zgodba prihaja prav iz parlamenta. Sedanjji predsednik vlade ne more bivati v stavbi, ki mu pripada kot premierju, saj je prejšnji predsednik vlade z številnimi mačkami in hiši le-to tako uničil, da se je moral Trudeau namestiti v rezervni objekt. No, pa mi bentimo nad našimi politikami. Iz Ottawe nas je pot vodila v 520 km oddaljeni Toronto, ki je z 2 800 000 prebivalci največje kanadsko mesto. Ja, tudi za Toronto bi lahko rekli, da je mesto, ki nikoli ne spi. A za to plačuje že prevelik davek. V mestu se povečuje kriminal in na vsakih 6 minut se ukrade avto. Toda v centru se vidi blišč bogatih. Številne stolpnice v steklu so zaradi enormnih cen dostopne le izbranim. In seveda so stanovanja razprodana. Toda v Toronto sem prišel z namenom, da spet vidim CN Tower (kanadski nacionalni stolp), ki je bil ob mojem prvem obisku z 554 m najvišja stavba na svetu. Pravzaprav gre za televizijski stolp, na katerega so na višini 450 m zgradili še restavracijo, do katere pelje dvigalo, narejeno iz prozornih materialov. In naj priznam, bilo me je pošteno strah, ko sem v le nekaj sekundah prišel na omenjeno višino. V bližini stolpa je ogromen akvarij z več kot 16 000 vrstami živali.

Ponovno pa sem si ogledal domovanje bejzbol ekipe Blue jays, t.i. Rogers Cen-

Toronto z CN Towerjem z areno Rogers Centre, kjer igra ponos kanadskega bejzbola, Blue jays.

„Modrim šojam“ v čast dobite povsod pecivo z njihovim simbolom.

tre, kjer sem ob prvem obisku spremljal tekmo z Red Sox-i (rdečimi nogavicami). Nedaleč je še Scotiabank Arena, kjer pa svoje tekme igra NBA ekipa Toronto Raptors. Ena od znamenitosti je tudi Casa Lona (Hiša na hribu), ki je 100 let stari grad s številnimi, za javnost odprtimi, sobanami in čudovitimi vrtovi. Hokej na ledu je brez izjeme njihov glavni šport, pred bejzbolom, ameriškim nogometom in soccerjem (našim nogometom). Prav zato je v Torontu hokejski muzej slavni, kjer si lahko ogledate celo zgodovino hokeja na ledu, na ogled pa je celo oprema Anžeta Kopitarja. Vreden ogleda je seveda tudi Royal Ontario Museum. Stavba je v obliki diamanta, predstavljeni pa so eksponati z celega sveta. Seveda premore Toronto številne festivale, koncerte in zabavišne parke. A pri tem se je vedno zame pojavil en problem – čas. Po Torontu je sledila vrnitev v Wroxeter, vas v kateri sva imela domicil. Kraj je blizu Kitchenerja, kjer pa sem bival med prvim obiskom. Le-ta je takrat imel v nočnem klubu Lulu's najdaljši točilni pult na svetu, v njem pa sem v živo poslušal The Pointter Sisters. Če je takrat imel kraj 140 000 ljudi, jih živi sedaj v njem

čez 400 000, saj se prebivalci množično selijo iz Toronta v okoliška mesta. In prav zato sta ga tudi moja gostiteljja zapustila. Toda univerzitetni Kitchener, ki se dotika drugega univerzitetnega mesta Waterloo ni neko zaspano mesto. V njem je vsako leto največji Oktoberfest izven ozemlja Nemčije. In tu se je rodil prvi pametni telefon BlackBerry 6210. Čisto in zeleno mesto se je ob ustanovitvi 1833. imenovalo Town of Berlin, 1916 pa so mu dali sedanje ime. Kanada je znana po številnih jezerih. Največja so Ontario, Erie, Michigan, Superior, Winnipeg in Huron. Prav slednje je bilo naša destinacija. Sauble beach nudi kilometre peščenih plaž, čudovite sončne zahode in odlične restavracije. Mar ni to vse, kar rabimo za dober dopust? Le voda je bila hudičevo hladna. Prav ob jezeru Huron je tudi območje, ki ga je država vrnila indijanskim skupnostim, ki sedaj imajo ob plaži turistične nastanitve za oddajanje turistom. Sredi teh jezer (razen jezera Winnipeg) poteka meja z ZDA, kamor smo se prav tako odpravili. Že sam prehod meje je bil adrenalinski. Slikanje zenic, prstni odtisi vseh prstov, kontrola na droge in obilica podatkov ti porajajo vprašanje, kako je sploh možno, da je v državi toliko kriminala. Sledil je odhod v Detroit, mesto, ki ga je leta 1701 ustanovil francoski vizionar Cadillac in

Detroit, mesto mrtvih ulic.

mesto, ki je pred leti zašlo v stečaj, predvsem zaradi propada avtomobilske in železarske industrije.

Število prebivalcev se je posledično več kot prepolovilo in ob peščici bogatih je ostalo ogromno takih, ki nimajo kam iti in z ničemer nahraniti otroke. In taki so lahko nevarni, pa čeprav po duši niso hudobni. Od nečesa je pač potrebno živeti. In to čutiš na vsakem koraku. Nikoli nisem videl v tako velikem mestu tako malo ljudi čez dan na ulicah. To je bil razlog, da smo se kmalu znašli na mejnem prehodu Windsor in se vrnili v Kanado, ki je tudi sicer bistveno bolj varna in socialna država kot ZDA. Naslednji dnevi so bili namenjeni obisku Winnipega v provinci Manitoba. Let v 2800 km oddaljeno mesto je trajal slabe tri ure. Tu sva imela srečanje z dvema družinama, ki so nama dobro popestrile obisk tega velikega agrarnega središča. V Winnipegu je močna slovenska in hrvaška skupnost in obe sta še zelo živi. Tudi zaradi tretje generacije potomcev, ki se še čutijo Slovence. Zato ni čudno da v Winnipegu na folklornem festivalu imenovanem Folklorama (največji folklorni festival v severni Ameriki) dobro deluje tudi slovenski paviljon. Tu se poje po slovensko in pije slovensko pivo. S ponosom lahko povem, da je pomemben pečat tu pustil moj stric Albert, rojen v Čepincih. Osrednja točka zbiranja je slovenska cerkev. V mestu, ki živi za NHL ekipo Winnipeg Jets, si je potrebno ogledati kovnico denarja z zanimivo arhitekturo. V mestu so pred le nekaj dnevi odprli ogromni rastlinjak, v katerem zbirajo vse vrste rastlin. Apokaliptično? Morda. In v mestu si morate ogledati parlament Manitobe, ki je zgrajen podobno kot državni v Ottawi. Na vrhu je Golden boy (zlati dečko). V mestu je tudi muzej človekovih pravic, Manitoba museum in umetnostna galerija z odlično zbirko razstavljenih umetnin. Provincialna prestolnica pa ima ogromen park (Central park), ki je vrhunsko negovan, urejen in z dosti živali. In da ne pozabim: v restavraciji nas je stregla vnukinja slovenskih priseljencev iz Bele Krajine. Sicer pa so Kanadčani znani po tem, da morajo okrog hiše imeti vzorno ure-

jeno travo in nekateri prav tekmujejo v tem elementu. V občini, v kateri sem bival, je celo občinski odlok, ki govori, da trava okrog hiše ne sme biti višja od 10 cm. In po Winnipegu sva se spet vrnila "domov". Spotoma sva si ogledala številne kmetije, z znanimi kupolastimi silosi. Ja, kmetije so izrazito večje od naših, pretežno na samem, večina pa uporablja velike traktorje znamke John Deere. Območje, na katerem sem bil, je pretežno poljedelsko-govedorejsko. S kmetijstvom so zelo povezane skupnosti Mennonitov. Gre za ločino Amišev, ki so prav na jugovzhodu Kanade najbolj številčni v severni Ameriki. Skupnost ne priznava tehnike, živi na stari način, se oblači črno, praviloma se moški ne brijejo, ne gledajo se v ogledalo, ne pustijo fotografirati ... Ne služijo vojske, ne plačujejo davkov in ob cestah je zanje poseben voznik pas, saj se prevažajo s kočijami. Ko vidiš ob kmetiji številne konje, veš, da gre za družino Amišev. V zadnjem obdobju se jim miselnost nekoliko spreminja in vse, kar delajo za ljudi izven skupnosti, je lahko pridelano s pomočjo tehnike. Ker je njihova hrana cenjena, se dobro prodaja in tako postajajo vse bogatejši. Prav zato smo tudi mi večkrat obiskali njihovo restavracijo (Anna Mae's restaurant), kjer te simpatične mladenke postrežejo v njihovih tradicionalnih oblačilih. O njih na spletu najdete dosti gradiva in močno priporočam branje.

Z Amiši je tudi zelo povezana velika tržnica St. Jacobs Farms Market, kjer kupuje ogromno ljudi iz cele regije, ki želijo jesti dobro hrano. Na tržnici smo bili dvakrat, a iskreno rečeno bi tam z veseljem bil vsak dan kakšno uro, saj se ti tam spočije duša. Tu smo tudi srečali Amiša, ki je bil zelo hvaležen Slovincu, ki ga je prepričal, da mora stopiti iz kalupa in delati nekaj, kar drugi ne delajo. Svetoval je pridelovanje jabolk, kar je sogovornik sprejel. Začel z verigo trgovin, kjer prodajajo pohana jabolka s cimetom in dejavnost ga je naredila za enega od bolj bogatih Kanadčanov. Na tej tržnici sem pri Mennonitih kupil tudi, meni tako cenjen, javorjev sirup. Z Mennoniti je povezan tudi t.i. Kissing

Amiši v praznični kočiji. Na bolj prometnih cestah imajo svoj pas za konjske vprege.

Bridge (most poljubljanja), ki je star 125 let in je edini pokriti most v Ontariu. Vidite ga lahko v filmu E.T. (Vesoljček). Nekaj posebnega pa je zato, ker so se menda sem hodili poljubljat Amiši. In ker je most v celoti pokrit, jih pri tem ni nič videl. Dolg je 62 m. Če kaj, potem je za Kanadčane sveta rastlina javor in sveto živilo javorjev sirup. Uporabljajo ga po malem za vsako jed. Sirup pridelujejo iz treh vrst javorja in to ob koncu zime, ko so noči še hladne. Iz 40 litrov izcedka se dobi en liter sirupa. Tudi o tem je precej na spletu in priporočam branje. V Kanadi sva bila v času našega in kanadskega narodnega praznika (25. junij in 1. julij). Kanada je Slovenijo ob njenem rojstnem dnevu počastila z izobešeno slovensko zastavo v Ottawi, ob njihovem prazniku pa smo šli na parado v mestecu Atwood. Toliko ponosa in pokazanega spoštovanja do svoje države res ne vidiš pogosto. Ni je osebe, ki bi na sebi ne imela kakšnega dela oblačila z javorjevim listom, pa naj gre za dojenčke ali starejše gospe krepko nad 80 leti. Za en dan smo se odpravili tudi v mesto Orangeville, ki mi je delovalo kot najbolj pravljичno mesto, kar sem jih videl. Krasi ga obilo cvetja in tu je ena od najstarejših kavarn v tem delu Kanade. Kavoj tudi prazijo in posledično diši vsa okolica. In kava? Verjetno najboljša, kar sem jih pil na oni strani Atlantika. Kraj je znan po čudoviti mestni hiši in po tem, da je nekoč bilu tu ogromno mlinov. Meni pa spomin pleti v restavracijo, v kateri imajo božanske jedi, tudi indijanske.

Posebna avantura je obisk Niagarskih slapov, katere sestavljajo t.i. podkvasti slap, ki je na kanadskem ozemlju, Ame-

Niagarski slapovi, gledani s turistične ladje.

riški slap in slapovi Nevestine tančice. Ti slapovi niso najvišji, so pa najbolj široki. V eni sekundi se v prepad zlije v poletnem času 184 milijonov, v zimskem pa 84 milijonov litrov vode. V bližini slapov je Nikola Tesla zgradil prvo hidroelektrarno, ki proizvaja izmenični električni tok. Ob slapovih je stolp z vrtljivo restavracijo, ki ob večerih, ko so slapovi obarvani, nudi čudovit razgled. V mestu Niagara so številne igralnice, zabavišni parki in restavracije, katerim se tudi mi nismo mogli upreti. Bili smo tudi na ladji, ki te pripelje le nekaj metrov od slapu in bili popolnoma mokri kljub zaščiti. Kot da ne bi bilo zadosti, da je v zraku obilo vodnih kapljic, se je še razbesnela nevihta z bliskanjem in grmenjem in naredila obisk adrenalinski in nepozaben. Nazaj grede smo se posvetili Lauri Secord, kateri je v bližini postavljen spomenik, ker je leta 1812 prehodila 32 km dolgo pot od okupiranega ozemlja do angleške vojske in jih opozorila, da jih Američani želijo napasti. Zgodba je za Kanadčane imela srečni konec in je vodila v začetek osamosvajanja. Dan smo preživeli tudi v pravljичnem mestecu Niagara on the Lake, kjer ima svojo vinarno legendarni hokejist Wayne Gretzky. V prispevku sem zajel zgolj zame najpomembnejše dogodke. V 32 dneh se je teh nabralo še precej. A o njih morda ob naslednjem obisku. Kanada je velika in do Vancouverja je še daleč. Vem pa, da je vreden ogleda. Predvsem pa iskrena hvala mojima glavnima gostiteljema Rosi in Walterju, ki sta naredila potepanje nepozabno.

P.S.: Računajte na to, da boste na drugi strani luže pili zelo mrzlo pijačo. Ohlajeno na štiri stopinje zlijejo na kocke

Na grobu mojih sorodnikov je tudi motiv nekoč domače cerkve v Markovcih.

Ob jezerih daleč v divjini so številne počitniške hišice. Nam najbližji kraj je bil Haliburton.

ledu in to pijejo. Ni jim šlo v račun, zakaj nama "ne gre" taka pijača, ki je na robu ledišča. Računajte, da so koši za smeti poševno in se odpirajo navzgor saj jim drugače rakuni vdirajo v koše in razmetavajo smeti naokoli. Računajte, da so pikniki nekaj svetega. Vsak nekaj prinese in kar se ne poje, se nese domov. Verjemite, da je to zelo pametno. Računajte na to, da se natakaruja da napitnina. Ni vprašanje, če date ali ne. Vprašanje je le, koliko. Računajte na od 10 do 20 % od zneska plačila. Ne govorite neumnosti. Računajte na to, da vas lahko za vsakim vogalom kdo razume, tudi če govorite slovensko. Naših potomcev je več, kot si mislite. Izogibajte se politiki. Če kdo nosi zastavo, ki je narobe obrnjena, s tem kaže, da nasprotuje obstoječi vladi. Računajte pri nakupih na to, da je en kanadski dolar vreden 0.68 eura. Računajte na to, da vas zaradi globalnega temperaturnega dviga tudi v Kanadi lahko prizadene tornado. Mi smo mu ušli za vsega štiri ure. Računajte, da je večina cest raaaavnih v neskončnost.

Obisk je bil v času evropskega prvenstva v nogometu. Slovenska zastava na mizi in velika zastava pred hišo so bili skoraj pri vsaki hiši ki je povezana s Slovenijo.

Pred kratkim so Kanadčani naredili "banko rastlinskih semen".

Računajte, da boste prvo juho jedli, ko boste šli v Kanado (verjetno) ob vrnitvi v Slovenijo. Računajte, da Kanadčani ne pijejo takih kav kot mi. A so se od mojega prejšnjega obiska pa do zadnjega precej približale našim. Računajte na to, da je v Kanadi Tim Hortons to, kar je v ZDA Mc Donalds. Računajte, da na črpalki najprej plačate in šele potem točite. Torej se ne da napolniti rezervoarja in brez plačila odpeljati. Računajte na to, da je Kanada zelo "multi kulti" in zato ne pričakujte njihove nacionalne jeti. Toda tu bi se zmotili. Izmyslili so si t.i. Putin, kar nima nič skupnega z ruskim predsednikom. Hrana izvira iz Quebeca in je sestavljena iz pomfrijja, namazanega z rahlo ostarelim sirom cheddar in mesno omako. Sir dodajo, ko je krompir sveže izdelan in ga pokrijejo z zelo pekočo mesno omako tako, da se sir stopi in krompirček zmehča. Računajte ...

Besedilo in fotografije: Jožef Črnko

Lepota in kontrasti Šrilanke

Šrilanka, pogosto imenovana biser Indijskega oceana, je dežela izrazitih nasprotij. Od mirnih plaž in starodavnih znamenitosti do mestnega kaosa in divjih džungel – ta država ponuja nepozabno doživetje za vsakogar. Najino potovanje se je začelo v glavnem mestu Colombo, kjer sva že ob prihodu začutila energijo tega živahnega mesta. S svojimi barvitimi tržnicami, hrupnimi ulicami in toplino domačinov naju je Colombo v trenutku očaral.

Galle: Srečanje zgodovine

Potovanje se je nadaljevalo v mestu Galle, obalnem kraju, prepojenem z zgodovino. Vrhunec obiska na tem območju je bil ogled ikonične trdnjave Galle, ki je na Unescovem seznamu svetovne dediščine. Trdnjavo so v 16. stoletju zgradili Portugalci, kasneje pa so jo utrdili Nizozemci. Predstavlja živi dokaz združevanja evropske arhitekture z južnoazijskimi tradicijami. Sprehod po ulicah je bil korak v preteklost, kjer so kolonialne stavbe ustvarjale kontrast s sijočim oceanom v ozadju. Nedaleč od trdnjave sva obiskala lokalno zavetišče za želve. Tam rehabilitirajo želve, ki so poškodovane. Pretresljivi so bili primeri želv, ki so zbolele zaradi onesnaženja, predvsem zaradi plastičnih odpadkov. Veliko število želv, ki se nahajajo tam, trpi za "sindromom lebdenja," ki ga povzroča zaužitje plastike, zaradi česar se ne morejo več potapljati in si samostojno iskati hrane.

Sigiriya: Onkraj skale

Sigiriya je najbolj znana po Levji skali, starodavni utrdbi na vrhu masivne skalne kolone. Čeprav se večina odloči za vzpon na skalo, sva midva izbrala drugačno pot – vožnjo s tuk-tukom, ki jo je vodil lokalni prebivalec. Odkrila sva skrite točke okoli skale, kjer je bil razgled osupljiv. Prava čarobnost Sigiriye se je skrivala v okoliških vaseh. Podala sva se na ogled vasi, ki se je začel z mirno vožnjo s čolnom čez jezero, prekrito z lokvanji. Vodič nama je iz vodnih lilij oblikoval šopek in klobuk. Kasneje sva se pridružila dvema lokalnima ženskama pri pripravi tradicionalnega šrilanškega obroka. Njihova "kuhinja" je bila skromna zunanja površina, z rezalnimi deskami na tleh in živalmi, ki so prosto hodile naokoli. Higijenski standardi

so bili daleč od tistih, ki sva jih vajena – ni bilo tekoče vode – a izkušnja je bila pristna. Kljub jezikovni pregradi smo komunicirali z gestami in smehom ter skupaj pripravili obrok. Življenje v teh vaseh ni brez izzivov. Lokalni prebivalci se ponoči izogibajo jezer, saj se tam prosto gibljejo divji sloni. Ta veličastna bitja, simbol divjine Šrilanke, hkrati predstavljajo resnično nevarnost za ljudi, ki si z njimi delijo njihov habitat.

Dambulla: Duhovno potovanje

Kratka vožnja iz Sigiriye naju je pripeljala v Dambullo, dom največjega in najbolje ohranjenega kompleksa jamskih templjev na Šrilanki. Ti templji so okrašeni z živahnimi poslikavami in kipi Bude, ki pripovedujejo zgodbe o tisočletjih predanosti. Med sprehajanjem po temno osvetljenih dvoranah, kjer je bil zrak prežet z vonjem kadila, sva občutila globoko spoštovanje do zgodovine in duhovnosti, ki sta prežemala ta prostor.

Kandy: Kulturno srce

Nobeno potovanje na Šrilanko ni popolno brez obiska Kandyja, kulturnega srca otoka. V mestu se nahaja tempelj Budovega zoba, za katerega pravijo, da hrani Budin zob. Tempelj je živahno središče aktivnosti, kamor romarji in turisti prihajajo zaradi njegovega svetega vzdušja. Kandy nama je ponudil vpogled v kolonialno preteklost in živahno sedanost Šrilanke. Obiskala sva tovarno čaja, kjer sva izvedela več o procesu izdelave svetovno znanega cejlonskega čaja. Sveže pripravljen čaj, ki sva ga tam poskusila, je bil aromatičen in izjemno okusen.

Čeprav sta naravna lepota in kulturna dediščina Šrilanke edinstveni, se država sooča z znatnimi izzivi. Kolombo, živahna prestolnica, je mesto nasprotij. Moderni nebotičniki stojijo ob

razpadajočih zgradbah, luksuzni hoteli pa so v ostrem kontrastu z ulicami, posejanimi s smetmi. Kaos mesta je bil včasih premočan, z neprestanim hupanjem tuk-tukov in množicami ljudi. Na podeželju je življenje enostavnejše, a ne manj zahtevno. Pretresle so naju podobe ljudi, ki so se kopali in umivali zobe v istih jezerih, kjer ponoči pijejo in se namakajo sloni.

Ti prizori, čeprav šokantni za obiskovalca, so dokaz odporosti lokalnega prebivalstva, ki se z neverjetno iznajdljivostjo prilagaja svojemu okolju. Šrilanka je dežela lepote in nasprotij. Njeni starodavni templji in osupljive pokrajine se prepletajo z okoljem in družbenimi izzivi. Bi priporočila Šrilanko? Absolutno. Je destinacija, ki te izzove, preseneti in ostane s teboj dolgo po odhodu. Če želiš resnično ceniti Šrilanko, moraš sprejeti njen kaos in nepopolnosti, saj so ti prav tako del njene identitete kot njena lepota in dediščina. Za naju Šrilanka ni bila le ena destinacija, ampak je bila doživetje.

Besedilo in fotografije: Iris Dvoršak in Samo Temlin Kranjec

Božično-novoletne poslanice

Dragi župljani, dragi bralci in bralke Severovzhodnika

Ko je angel pastirjem oznanil Kristusovo rojstvo, so ti opogumljali drug drugega: »Pojdimo torej v Betlehem pogledat to, kar se je zgodilo«. Pohiteli so tja in tam našli Kristusa, kakor jim je bilo rečeno: »Dete v plenice povito in položeno v jasli«. Pastirji so se srečali z Odrešenikom, »ki je Kristus, Gospod«. Izkušnja osebnega srečanja s Kristusom pastirje spremeni, da začnejo drugim pripovedovati o tem, kar so videli. Zato so pastirji ob vrnitvi »slavili Boga za vse, kar so slišali in videli«. Upam, da bomo tudi mi ob božiču drug drugega spodbujali. Drug drugega navdušujmo za Kristusa in spodbujajmo k dobremu, ne pa da se oviramo ali predajamo malodušju in pesimizmu. Kajti Dete-Kristus v jaslicah nam pravi: Rodil sem se reven, da lahko v meni najdeš svoje bogastvo. Rodil sem se majhen, da se ti ne bi povzdigoval nad druge. Rodil sem se v hlevu, da se naučiš posvetiti vsak prostor. Rodil sem se v votlini, da ima vsak človek dobre volje dostop do mene. Rodil sem se šibek, da se me ne bi bal. Rodil sem se brez orožja, da imaš zaupanje v mojo dobroto. Rodil sem se iz ljubezni, da nikoli ne bi dvomil v mojo ljubezen. Rodil sem se ponoči, da bi verjel, da lahko razsvetlim vsako tvojo temo. Rodil sem se gol, da se bi ti odpovedal sebi. Rodil sem se kot človek, da se ne bi sramoval biti to, kar si. Rodil sem se kot Marijin sin, da imaš lahko mamó. Rodil sem se kot sin, ki ga je sprejel Jožef, da bi razumel, da je pravi oče tisti, ki ti daje ljubezen in zaščito. Rodil sem se v preprostosti, da ti ne bi kompliciral. Rodil sem se ponižen, da bi se ti lahko izognil vsej vzvišenosti. Rodil sem se kot otrok, da se naučiš biti preprost kot otrok. Rodil sem se zate, da lahko vsi gremo v Očetovo hišo. Kdor se je resnično srečal s Kristusom, bo o njem govoril drugim in jih navduševal zanj. Prižgali bomo lučke v naših domovih in okrog njih in na neki način pokazali, da želimo sprejeti Kristusa. V božični noči se bomo srečali z njim. Naj se zares rodi v našem srcu. Navdušeni in veseli ga ponesimo tudi drugim. Želim vam vesele in blagoslovljene božične praznike! Milost in mir Gospoda Jezusa Kristusa, ki nas neizmerno ljubi, naj bo vedno z vami. Mir in dobro v Gospodovem letu 2025.

br. Milan Kvas, župnik v Kančevcih

Spoštovane bralke in bralci, drage sestre in bratje v Jezusu Kristusu

Bog je moral postati človek, ker se človek ne more povzpeti k Bogu. Bog se je k nam spustil v majhnem otroku, da bi nas dvignil k sebi in nam tako pokazal, da je Božja nemoč močnejša od človeka. Tako lepo poudarjen je stavek: „Bog je tako vzljubil ta svet ...“ Svet, ki se je odvrnil od njega, se obrnil proti njemu, se mu uprl, svet, ki Boga še danes zanemarja ali se mu posmehuje. Bog ljubi ta svet. Svet, ki nima ničesar, kar bi bilo vredno ljubezni. Bog ljubi ta svet kljub vsemu temu, kar je. V Božji ljubezni je vedno prisoten: kljub. Preprosto zato, ker ta svet potrebuje Božjo ljubezen. Bog je tako ljubil ta svet, da se je v Jezusu Kristusu odpovedal svoji božanski slavi. Božič ni praznik obdarovanja, je pa božič vsekakor praznik Božjega daru za nas, to je Jezusa. On je Božji dar. Božič je dan rojstva Jezusa Kristusa, ki se je rodil kot človek, kar je bilo zanj veliko trpljenje, za nas pa neizrekljivo veselje in dar, saj smo po njem in zaradi njega prejeli nazaj vse, kar smo izgubili zaradi greha. In naše medsebojno obdarovanje ob božiču nas spominja na ta veliki Božji dar. Vsem želim s toplino Božjega blagoslova obdan Božič, v Novem letu pa sreče, miru in zadovoljstva.

Mitja Andrejek, evangeličanski duhovnik

Kedves olvasók, kedves testvérek a Jézus Krisztusban!

Istennek emberré kellett válnia, mert az ember nem tud felemelkedni Istenhez. Isten azért jött le hozzánk kisgyermekként, hogy felemeljen minket önmagához, és megmutassa, hogy Isten erőtlensége erősebb az emberénél. A mondat: „Úgy szerette Isten ezt a világot...” olyan gyönyörűen van hangsúlyozva. Egy olyan világot, amely elfordult tőle, ellene fordult, fellázadt ellene, egy olyan világot, amely még ma is semmibe veszi vagy kigúnyolja Istent. Isten szereti ezt a világot. Egy olyan világot, amelyben nincs semmi, amit érdemes lenne szeretni. Isten szereti ezt a világot mindazok ellenére, amilyen. Isten szeretete mindig jelen van: Annak ellenére. Egyszerűen azért, mert ennek a világnak szüksége van Isten szeretetére. Isten annyira szerette ezt a világot, hogy Jézus Krisztusban feladta isteni dicsőségét. A karácsony nem az ajándékozás ünnepe, de a karácsony mindenképpen Isten nekünk adott ajándékának, azaz Jézusnak az ünnepe. Ő Isten ajándéka. Karácsony Jézus Krisztus születésének napja, aki emberként született, ami nagy szenvedés volt számára, de kimondhatatlan öröm és ajándék számunkra, mert általa és miatta kaptuk vissza mindazt, amit a bűn miatt elvesztettünk. És az egymásnak való adakozásunk karácsonykor Isten e nagy ajándékára emlékeztet bennünket. Kívánok mindnyájaitoknak Isten áldásának melegébe burkolt karácsonyt, és boldogságban, békében és megelégedettségben gazdag új évet.

Mitja Andrejek, evangélikus lelkész

Božično-novoletne čestitke

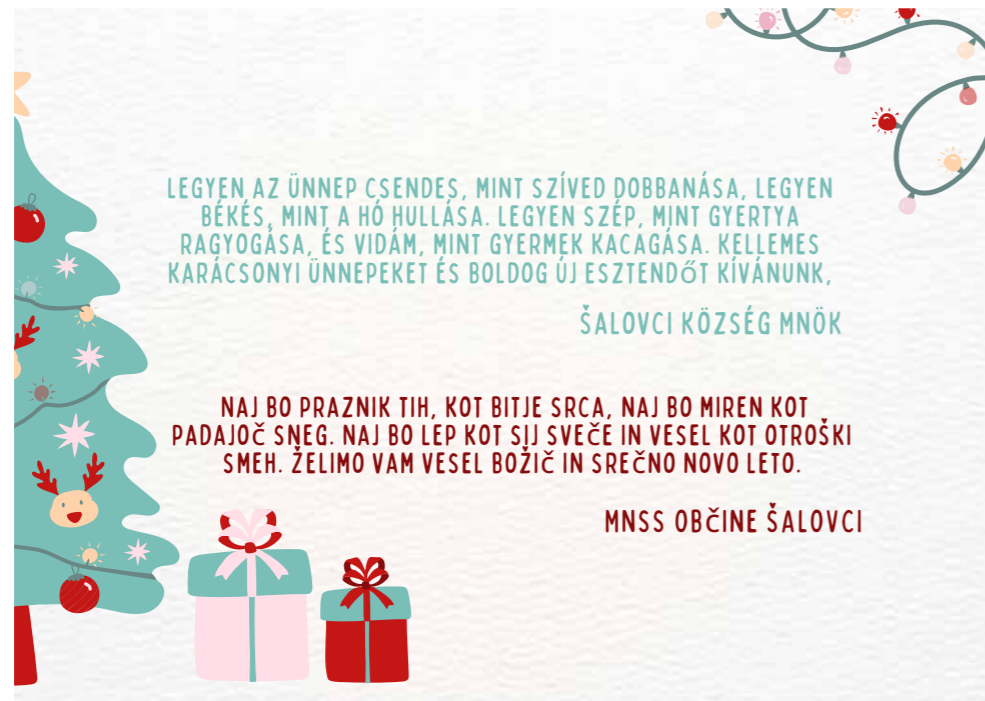

Božično-novoletne čestitke

Božično-novoletne čestitke

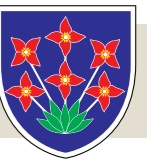
*Čudeži obstajajo!
Le verjeti je treba vanje.*

MIRNE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN VSE DOBRO V LETU 2025!

KELLEMES KARÁCSONYI
ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET!

Otroci in kolektiv vrtca Domanjševci

A domonkosfai óvodások és a dolgozók

Božično-novoletne čestitke

vabita na gledališko predstavo za otroke

NAJLEPŠE DARILO

Gledališča KU-KUC

petek, 27.12. 2024,
ob 17.00
Kulturna dvorana ŠALOVCI
Vstopnine ni!

EVANGELIČANSKA CERKVENA OBČINA HODOŠ • HODOSI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

PRAZNIČNA BOGOSLUŽJA

v času božično-novoletnih praznikov v evangeličanski cerkvi na Hodošu

24. december 2024 • Sveti večer • 17.00
25. december 2024 • 1. božični praznik • 9.30
26. december 2024 • 2. božični praznik • 9.30
29. december 2024 • Nedelja po Božiču • 9.30
31. december 2024 • Staro leto • 17.00
1. januar 2025 • Novo leto • 17.00
5. januar 2025 • Nedelja po Novem letu • 9.30
6. januar 2025 • Trije kralji • 9.30

Vabljeni!

"Razodela se je namreč Božja milost, ki rešuje vse ljudi."
"Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden emberek."

POHOD TREJ KRALOF NA POUTI PO DOLAJ PA BREGAJ V BUDINCIH

SOBOTA, 4. JANUAR 2025, OB 10. URI

Vaško-gasilski dom Budinci
Budinci 21, Šalovci

Pot nas bo od vaško-gasilskega doma Budinci vodila skozi gozd mimo mejnih kamnov do mesta, kjer je nekoč v Budincih stala karavla. Po krajšem postanku se bomo odpravili čez mejo v Porabje, kjer nas bodo v Andovcih pri malem Triglavu pričakali domačini. Po okrepčilu sledi še zadnji del poti do začetne točke pohoda v Budincih, kjer bo topla malica.

Organizatorji prireditve: Kulturno-umetniško društvo Budinci, Občina Šalovci in Porabsko kulturno-turistično društvo Andovci.

Zbor pohodnikov: Od 9. ure dalje, start pohoda ob 10. uri.

Prijavnina: 10 evrov za odrasle, 8 evrov za študente in dijake, za mlajše otroke prijavnine ni.

Dolžina poti: 12,4 kilometra.

Oprema: Pohodniška obutev in pohodniške palice, nahrbtnik, voda. Zaradi gibanja v obmejnem pasu imejte s sabo osebni dokument.

YOUR PARAGRAPH TEXT

Prijave: Pred začetkom pohoda, za večje skupine so zaželeno predhodne prijave na damjanaa.nemes@gmail.com (040 427 404) ali zido.vendel@gmail.com (040 583 456).

četrtek, 26. 12. 2024 – Štefanov pohod, ob 10. uri pri vaško-gasilskem domu v Čepincih

Tradicionalni Štefanov pohod. Krožna 8 kilometrov dolga pot bo vodila po obronkih vasi Čepinci, na poti čaka pohodnike tudi okrepčilo, na koncu pa še topla malica. Štartnina znaša za odrasle 10 evrov, za dijake in študente pa 5 evrov.

Križanka je nagradna in jo sponzorira Veterinaria d. o. o. Murska Sobota, Markišavska ulica 3, 9000 Murska Sobota z izdelki iz njihove prodajalne v višini 40,00 evrov. Pravilno geslo križanke pošljite po navadni pošti na naslov: Občina Šalovci, Šalovci 162, Šalovci; ali po elektronski pošti: info@salovci.si s podatki o pošiljatelju in pripisom "Križanka". Rešitve zbiramo do petka, 31. januarja 2025. Nagradenec bo obveščen po pošti, nagrado prevzame v prodajalni Veterinarie v Murski Soboti.

Na zeleno obarvanih poljih najdejo reševalci narečne izraze, ki se uporabljajo na našem delu Goričkega.

								AVTOR: MARJAN ZORJAN	ŠTEFAN KOVAC	KOZAREC	CERKVENA NABIRKA	NAŠ LITERAT Z GORIČKEGA	DEL POSODE NAMENJEN ZA DRŽANJE Z ROKAMI, DRŽAJ	
								PRED- STOJNIK SKOPLJE						
								KOVČEK						
								MAJHNA KOVINSKA PRIPRAVA ZA PISANJE						
								KRAVATA						
								NEKDANJI IZTER- JEVALEC DAVKOV						
								ANICA CEVC			SIMBOL ZA LANTAN			
								PETER KRALJIČ			MAJHEN KOS SLANINE			
AVTOR:	VRSTA	GRENKA	1. ŠUMNIK	VRSTA ŽITA	ITALIJANSKA	STAVČNO	STAVČNO							
MARJAN ZORJAN	KRMLINE RASTLINE	ZGANA PLJAČA	IN 3. VOKAL ABECEDA		RTV	LOČILO	ŽIVLJENJE							
POSTAVEN, KREPAK FANT						NAŠ AKA- DEMIK IN POLITIK (BOŠTJAN)				16. GRŠKA ČRKA			NEKDANJA TRIDELNA KRONA RIMSKIH PAPEŽEV	
ZVEZA, ZDRUŽENJE						IVAN TAVČAR			TRGOVSKI POSREDNİK					
ROBERTO CECON			BOLNIŠKA HRANA (MNOŽINA)			IT. IGRALKA MARTINELLI				SLAB, NI- KAKŠEN				
			NADUHA							PTIČJI LIM				
ITALIJANSKA IGRALKA LOLLO- BRIGIDA					DALMATINSKI ŠALJIVEC					ŽIVA MEJA				
					EGADSKI OTOKI					VAJENEC				
RUDO			PREBIVALCI ARKTIKE, INUITI							VRSTA HRASTA				
			NAŠ PEVEC PESTNER							ÖČKA				
LADOŠKO JEZERO						STAREJŠA NEMŠKA PEVKA							KONRAD ADENAUER AMERIŠKA IGRALKA GARDNER	
						SKOPIUH								
BIVŠA AV- STRUJSKA SMUČARKA WACHTER						ENDIVĀJA, RADIČ ALI MOTOVILEC							EDINA HČI	POKO- PALIŠČE
	ŽAREČ DELEC SNOVI	KEMIČNI ELEMENT (J)	MESTO			NAŠA PEVKA (IVANKA) IZUMRLA PTI- CA PODOBNA NOJU								
VRSTA VRBE				MADŽARSKI EMERIK					VŠITEK	MUSLIMANSKI SODNIK				
										ANTON POHLIN				
SLAVKO AVSENIK			PRIPADNIK INKOV	NAŠA TISKOVNA AGENCIJA	TRAVA 2. KOŠNJE					ZAGIB TKANINE			POGOST VEZNIK NEKDANJA HUMORISTKA PUTRIH	
					KAZALNI ZAI MEK									
BRUŠENO STEKLO								TEK NA KRATKE PROGE LIDIJA OSTERC						
PREČNI DROG V KOZOLCU						NAŠ IGRALEC RANER				NAŠ BIVŠI JUDOIST (FRANC)				
LOPATA ŠTIHERICA						PESTRA, UMETNIŠKO- ZABAVNA PRIREDITEV				NAŠA OPERNA PEVKA (IRENA)				

Severovzhodnik je glasilo Občine Šalovci. Glavna in odgovorna urednica Mihaela Kalamar. Uredniški odbor: Marta Verbai, Breda Kerčmar, Jože Črnko, Damjana Nemeš in Uroš Gašpar. Lektorica: Marta Verbai. Grafična priprava, prelom in tisk: Tiskarna Animus. Naklada: 620 izvodov. Leto izdaje: december, 2024. Glasilo ni naprodaj; vsako gospodinjstvo ga prejme brezplačno; ostali zainteresirani pa na sedežu Občine Šalovci. Kontakt: info@salovci.si.